

СМІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ АРХІТЕКТУРИ, БУДІВНИЦТВА ТА ДИЗАЙНУ
КАФЕДРА ДИЗАЙНУ ІНТЕР'ЄРУ

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ

Завідувач кафедри

 Л.Р.ГНАТЮК

« 10 » 06 2022 р.

ДИПЛОМНИЙ ПРОЕКТ

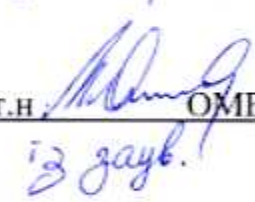
(ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА)

ВИПУСКНИКА ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЮ «БАКАЛАВР»
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 022 «ДИЗАЙН»
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ «ДИЗАЙН»

Тема: «ДИЗАЙН ВНУТРІШНЬОГО ПРОСТОРУ ДИТЯЧОГО САДКА»

Виконавець: студентка групи 401 КОБЗАР Аліна Олександрівна

Керівник: старший викладач КДІ ОБУХОВСЬКА Любава Василівна

Нормоконтролер: професор, д.т.н. ОМЕЛЬЯНЕНКО Максим Вікторович

із заув.

Київ 2022

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет архітектури, будівництва та дизайну

Кафедра дизайну інтер'єру

Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність 022 «Дизайн»

Освітньо-професійна програма «Дизайн»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Л.Р.Гнатюк

«10» 05 2022 р.

ЗАВДАННЯ

на виконання дипломного проекту

Кобзар Аліна Олександрівна

(прізвище, ім'я, по батькові випускника в родовому відмінку)

1. Тема дипломного проекту «Дизайн внутрішнього простору дитячого садка»

затверджена наказом ректора від « 04 » 04 2022 р. № 337/ст.

2. Термін виконання проекту: з 10.05.2022 по 12.06.2022

3. Вихідні дані до проекту:

технічне завдання, генеральний план ділянки, плани поверхів, розрізи

4. Зміст пояснювальної записки:

завдання на виконання дипломного проекту, реферат, зміст, вступ, три розділи основної частини, висновки, список використаних джерел, додатки.

5. Перелік обов'язкового графічного (ілюстративного) матеріалу:

схема генплану з благоустроєм території, план до та після перепланування, зонування простору, план з розташуванням меблів, плани стелі та підлоги, розгортки стін приміщень, перспективні зображення інтер'єрів, креслення авторських розробок предметів наповнення інтер'єру, фото 3d-макетів, роздатковий матеріал.

6. Календарний план-графік

№ пор.	Завдання	Термін виконання	Відмітка про виконання
1.	Зібрати матеріали щодо світової та вітчизняної практики, вимог до проектування дизайну дитячого садка	10.05.2021 – 17.05.2021	
2.	Виконати пошукові ескізи закладу	17.05.2021 – 19.05.2021	
3.	Розробити дизайн-концепцію інтер'єрів дитячого садка та план благоустрою	17.05.2021 – 19.05.2021	
4.	Розробити поповерхові плани, виконати розстановку меблів відповідно до функціонального зонування	20.05.2021 – 26.05.2021	
5.	Виконати плани підлоги з підбором необхідних підлогових покриттів	23.05.2021 – 26.05.2021	
6.	Виконати плани стелі з розташуванням освітлювальних приладів	23.05.2021 – 26.05.2021	
7.	Виконати розгортки стін 5х приміщень	27.05.2021 – 05.06.2021	
8.	Виконати візуалізацію інтер'єрів у комп'ютерній 3D графіці	27.05.2021 – 09.06.2021	
9.	Виконати робочі креслення розроблених об'єктів	05.06.2021 – 07.06.2021	
10.	Виконати 3d-макети розроблених об'єктів	08.06.2021 – 11.06.2021	
11.	Оформити пояснювальну записку до диплому згідно затверджених вимог	20.05.2021 – 31.05.2021	
12.	Виконати компоновання планшетів	01.06.2021 – 03.06.2021	
13.	Скомпонувати папку дипломного проекту та підготувати роздатковий матеріал	06.06.2021 – 10.06.2021	
14.	Підготувати доповідь захисту та презентацію у PowerPoint	08.06.2021 – 12.06.2021	

7. Консультанти з окремих розділів

Назва розділу	Консультант (посада, П.І.Б.)	Дата, підпис	
		Завдання видав	Завдання прийняв
Нормативна база	проф.КДІ, д.т.н., проф. Омельяненко Максим Вікторович		
Конструктивне вирішення	проф.КДІ, д.арх., проф. Чернявський Володимир Георгійович		
Інженерне обладнання	ст.викл. Обуховська Любава Василівна		

8. Дата видачі завдання: « 10 » травня 2022 р.

Керівник дипломного проекту

(підпис керівника)

Обуховська Л.В.
(П.І.Б.)

Завдання прийняв до виконання

(підпис випускника)

Кобзар А.О.
(П.І.Б.)

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка до дипломного проекту «Дизайн внутрішнього простору дитячого садка» складається з: 85 сторінок тексту, 17 рисунків, 1 таблиці, 63 використаних джерел, 1 додатку.

Ключові слова: ДИТЯЧИЙ САДОК, ПІДХІД МОНТЕССОРІ, ДИЗАЙН ІНТЕР'ЄРУ, КОНТЕМПОРАРІ, СКАНДИВСЬКИЙ НАПРЯМ.

Актуальність теми. Однією з найважливіших завдань дизайнерського проектування є формування повноцінного довкілля маленької дитини. Оскільки саме дитячі дошкільні заклади – дитячі садки – є місцями, де діти проводять більшу частину часу, значення дизайнерського проектування територій цих закладів важко переоцінити. Час, проведений у дитячому садку, має бути схожим на подорож у захоплюючу країну казок та чудес, у той же час інтер'єр повинен бути максимально змістовним та розвиваючим. Інтер'єр дитячого садка має вирішувати безліч завдань, але, на жаль, більшість дитячих садків у нашій країні виглядають сумно та одноманітно.

У даний час потрібні нові проектні рішення, які задовольнять потреби підростаючого покоління, зможуть створити найбільш сприятливі умови для навчання в дитячих садках, а також відповідати сучасним соціально-економічним змінам.

Об'єкт проектування – дитячий садок.

Предмет проектування – дизайн внутрішнього простору дитячого садка.

Мета дипломного проекту – розробити проект інтер'єру дитячого садка, створити максимально сприятливі умови для перебування дітей, враховуючи при цьому особливості кліматичних умов та застосування сучасних технологій будівництва та матеріалів.

Методи проектування: провівши аналіз та синтез протягом усієї роботи, можна позначити основні методи для проекту дитячого садка, а саме: метод порівняльного аналізу, метод узагальнення, метод ручної подачі.

Практичне значення проектування полягає в розробці системи планування і формування інтер'єрів, які є при проектуванні дитячих садків.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ПРОЕКТУВАННЯ ДИТЯЧИХ САДКІВ	9
1.1. Історія розвитку закладу	9
1.2. Класифікація дитячих садків та види дошкільних програм	11
1.3. Вітчизняний та закордонний досвід проектування інтер'єрів будівель..	18
Висновки до 1-го розділу.....	27
РОЗДІЛ 2. ФУНКЦІОНАЛЬНО-ПРОСТОРОВІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНТЕР'ЄРІВ ДИТЯЧИХ САДКІВ	28
2.1. Нормативно-правова база проектування інтер'єрів закладів	28
2.2. Функціональне зонування приміщення дитячих садків	30
2.3. Ергономіка для внутрішнього дитячого простору.....	35
Висновки до 2-го розділу.....	43
РОЗДІЛ 3. ДИЗАЙН ВНУТРІШНЬОГО ПРОСТОРУ ДИТЯЧОГО САДКА	44
3.1. Загальні положення.....	44
3.2. Благоустрій прибудинкової території	46
3.3. Архітектурно-конструктивне рішення будівлі	50
3.4. Просторово-планувальне рішення і зонування закладу.....	54
3.5. Дизайн-концепція закладу	62
3.6. Підбір матеріалів і предметного наповнення інтер'єрів	67
3.7. Авторські розробки	70
Висновки до 3-го розділу.....	74
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	76
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	79
ДОДАТКИ	85

ВСТУП

Дитинство – це найдивовижніша пора людського життя. Воно буває один раз і не повторюється ніколи. У країні дитинства немає негараздів та неприємностей, світ навколо сповнений яскравими, барвистими та цікавими кольорами.

Уяву та творчість дитини можуть творити дива. Вступ до дитсадка змінює становище дитини, вона відкриває собі цілий новий світ. Середовище в дитячому садку повинно бути максимально приємним і привабливим. Моментом у створенні гарного середовища в дитячому садку є інтер'єр приміщення, адже від того, як воно оформлене, залежить бажання дитини розвиватися та виявляти свої таланти.

Час, проведений у дитячому садку, має бути схожим на подорож у захоплюючу країну казок та чудес, у той же час інтер'єр повинен бути максимально змістовним та розвиваючим. Інтер'єр дитячого садка має вирішувати безліч завдань, але, на жаль, більшість дитячих садків у нашій країні виглядають сумно та одноманітно [45].

Що ж таке дитячий садок? *Дитячий садок* – установа для громадського виховання дітей дошкільного віку. Дитячі садки як тип установ існують у більшості країн і є зазвичай першою ланкою в системі народної освіти (крім освіти, отриманої від батьків). Система дитячих садків призначена для масового, загальнодоступного вирішення проблеми зайнятості їхніх батьків (для чого час роботи дитсадка в більшості випадків збігається з типовим робочим графіком більшості професій: з 7 до 19 години п'ять днів на тиждень). У системі дитячих садків здійснюється також мінімальна підготовка дітей до навчання в школі – на рівні первинних навичок читання, письма та рахунку [36; 44].

Актуальність проектування

Однією з найважливіших завдань дизайнерського проектування є формування повноцінного довкілля маленькій людині, безпечного, естетично привабливого, що дає можливість повноцінно існувати і розвиватися. Оскільки саме дитячі освітні заклади – дитячі садки – є місцями, де проходить більша частина часу дітей, значення дизайнерського проектування територій цих закладів важко переоцінити.

Оскільки в даний час потрібні нові проектні рішення, здатні задовольнити потреби підростаючого покоління, створити найбільш сприятливі умови для навчання в дитячих садках. Але найголовніше ці проектні рішення мають відповідати сучасним соціально-економічним змінам, що відбулися в нашій країні за ці роки, а також враховувати кліматичні та географічні особливості країни.

Об'єкт проектування: дитячий садок.

Предмет проектування: дизайн внутрішнього простору дитячого садка.

Мета: розробити проект будівлі дитячого садка, створити максимально сприятливі умови для перебування дітей, враховуючи при цьому особливості кліматичних умов та застосування сучасних технологій будівництва та матеріалів.

Завдання проектування:

- аналіз зарубіжного та українського досвіду проектування дитячих садків;
- аналіз вимог до проектування (функціональних, об'ємно-просторових, архітектурно-технічних);
- встановити основні стилістичні особливості дитячих закладів;
- дізнатися особливості формування дизайну інтер'єрів дитячих садочків;
- представити свій дизайн інтер'єрів.

Методи проектування: провівши аналіз та синтез протягом усієї роботи, зрозуміло, що цим змогли дослідити засоби дизайн інтер'єрів дитячих садків. При ознайомленні з зарубіжними та українськими досвідами проектування інтер'єрів дитячих закладів, використовувався метод порівняльного аналізу. Метод узагальнення був використаний для визначення особливостей формування цих закладів. І, врешті-решт, метод ручної подачі візуалізацій – при самому ж проектуванні.

Практичне значення проектування – це розробка системи планування і формування інтер'єрів, які є при проектуванні дитячих садків.

РОЗДІЛ 1. АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ПРОЕКТУВАННЯ ДИТЯЧИХ САДКІВ

1.1. Історія розвитку закладу

Слово «дитячий садок» прийшло з німецької мови. «Kinder» означає діти, а «garten» означає сад. Термін з'являється на початку XIX століття. Фрідріх Фребель (1782-1852) відкрив перший дитячий садок, «Garden of Children», в 1840 році. Слово «дитячий садок» було винайдено Фребелем і символізувало його бачення в освіті дітей молодшого віку: «Діти схожі на крихітні квіти; вони різноманітні і потребують догляду, але кожен прекрасний на самоті і чудовий у спільноті однолітків» [59].

До 1840 р. діти до 7 років ще не відвідували школу. «Піонери у пріоритеті: Фрідріх Фребель – засновник першого дитячого садка» з журналу «Early Childhood Today» стверджує, що вважалося, що діти до 7 років не здатні концентруватися або розвивати когнітивні та емоційні навички.

Фребель був педагогом, який вірив у самодіяльність та практичне навчання дітей. Він також любив природу, науку та математику. Він відчував, що дітей треба виховувати і дбайливо доглядати, як рослини в саду. Тому він заснував програму ранньої освіти для маленьких дітей, яку назвав дитячим садком. Це було місце, де діти могли вільно розвиватися та процвітати у вигляді самостійної гри під наглядом, а не керівництвом вихователя.

Дитячий садок Фребеля був заповнений предметами, із якими діти могли грати. Він розробив набір дарів та занять. Вони були розроблені, щоб допомогти дітям розпізнавати і цінувати закономірності в природі та знайомити їх з основними поняттями науки, геометрії та архітектури. Заняття надавали такі матеріали, як глина, пісок, папір та мотузка, для розвитку таких навичок, як ліплення, обшивання, плетіння та складання, а також для стимулювання уяви, творчості та винахідливості.

Слово «дитячий садок» також перекладається як садок для дітей. Ділянка землі була важливою частиною дитячого садка, який був місцем, де діти могли взаємодіяти з природою, а також грати, садити, вирощувати, досліджувати, спостерігати та відкривати.

Відповідно до «Froebel Web», філософія освіти Фребеля ґрунтувалася на чотирьох основних ідеях: вільне самовираження, творчість, соціальна участь та моторна виразність.

Ця філософія нагадує філософію програми 4-Н, яка ґрунтується на практичному досвіді навчання. Дитячий садок Мічиганського державного університету 4-Н, наприклад, призначений для дітей, щоб досліджувати та стимулювати їхню цікавість і почуття здивування. Програма 4-Н Cloverbud для дітей від 5 до 7 років пропонує безліч ресурсів та практичних програм, які розвивають допитливість, творчі здібності та дослідження.

Концепція дитячого садка Фребеля при неформальному, практичному та дослідницькому навчанні тісно пов'язана з моделлю емпіричного навчання, що використовується у програмуванні 4-Н. У той час як дитячий садок Фребеля призначений для дітей віком від 4 до 6 років, що близько до віку 4-Н Cloverbud (від 5 до 7 років), 4-Н також пропонує емпіричний досвід навчання для молоді у віці від 8 до 19 років.

Відвідувати такий дитячий садок могли навіть діти бідних сімей. Дітей годували 3 ризи на день і займали різними заняттями. Але плати, встановленої за перебування в саду, виявилось замало для утримання подібної установи, Фрідріх платив усім вихователям зі своєї кишені. Через два роки дитячий садок зачинився. Але чутки про подібний досвід поширилися світом, і в різних частинах світу стали з'являтися нові установи, що спеціалізуються на дошкільній освіті.

Перші дитячі садки відкрилися через 30 років першого досвіду Фрідріха Фребеля. З'явилися вони у м. Семиградському та у Петербурзі. На той момент такі установи були платними і досить дорогими, їх могли дозволити собі лише люди, які мають значні фінансові можливості. У дитячі установи приймалися діти від 3 до 8 років, з ними займалися досвідчені педагоги, які шляхом ігрових методик розвивали здібності дітей та готували до вступу до школи [46].

Перший абсолютно безкоштовний дитячий садок з'явився у 1866 році при благодійній організації, де дітей навчали малюванню, макраме, популярним технікам ручної роботи, молитвам та багатьом іншим напрямкам. Тут же було

організовано швейне виробництво дитячого одягу, кухню та школу. Подібна установа проіснувала нетривалий час у зв'язку з недостатнім фінансуванням і незабаром закрилася, як це сталося і з дитячим садком Фребела.

Але прорив у галузі дошкільної освіти почав давати свої плоди: через тридцять років стало з'являтися безліч дитячих садків для різних верств населення. Кожен з батьків міг отримати місце для своєї дитини відповідно до своїх фінансових можливостей. З тих пір велика увага приділялася освіті педагогів, що займаються розвитком малюків. Вихователі відвідували безліч курсів на дошкільну тематику та вдосконалювали свої навички роботи з дітьми.

Пізніше на основі досвіду створення дитсадків стали з'являтися ясла, де утримувалися малюки, починаючи з 2-х місяців.

На початку 60-х років ХХ століття була сформована єдина система роботи дитячих садків, закріплена нормативними актами, яка діє до сьогодні, зазнаючи деяких трансформацій через зміни різних зовнішніх факторів.

1.2. Класифікація дитячих садків та види дошкільних програм

У місті далеко не кожна сім'я може дозволити собі організувати дошкільну освіту дитини вдома. У цьому випадку доводиться вибирати, хто стежитиме за дитиною, займатиметься її дошкільною освітою та вихованням. Середньостатистична міська сім'я в цьому випадку має три варіанти: бабуся, няня або дитячий садок. Звичайно, більшість віддає перевагу саме останньому варіанту, адже дитина повинна навчитися спілкуватися зі своїми однолітками та всебічно розвиватися, перебуваючи у колективі. Таким чином, батьки повинні прийняти рішення про те, в який дитячий садок піде їхня дитина. Адже від правильного вибору виду дитячого садка залежить багато чого: якість та рівень навчання та дошкільної підготовки дитини, ставлення до дитини з боку вихователів та інше [21].

Класифікація дитячого садка прийнята за двома основними віковими категоріями:

- Діти ясельного віку – до 3 років. Вони поділяються на молодший ясельний вік від народження до року. У дитсадках дітей з віком до року не

приймають, необхідно наймати нянечку. Середній від року до двох років та старший ясельний вік від 2 до 3 років. Групи формуються на 20 дітей, трохи більше.

- До другої категорії відносять дітей віком до 7 років. Тут також є підрозділ: молодший (3-4 роки), середній (4-5 років) та старший дошкільний вік (5 до 6 років). Окремо формується група з підготовки до школи (6 – 7 років)

Основним та популярним видом дитячого дошкільного закладу є будівля загального типу. Вона обслуговує повноцінних та здорових дітей, з нормальними здібностями. **Дитячі дошкільні заклади класифікуються за такими видами та типами (залежно від своєї специфіки та функцій):**

1. Дитячий садок

Найбільш поширений вид державного дошкільного навчального закладу. У ньому забезпечується нагляд, догляд та оздоровлення, навчання та виховання дітей. Дитячі садки відрізняються різними освітніми програмами.

2. Дитячий садок комбінованого виду

Дитячий садок комбінованого виду - це означає, що установа включає кілька різних груп: загальнорозвиваючих, компенсуючих, оздоровчих, а також у різному поєднанні.

3. Дитячий садок компенсуючого типу (з пріоритетним здійсненням кваліфікованої корекції)

У ці дитячі садки беруть дітей з різними патологіями, наприклад, із затримкою психічного розвитку, з туберкульозною інтоксикацією, з порушенням опорно-рухового апарату, з порушенням слуху, з порушеннями мови, з порушенням зору, з порушенням інтелекту, часто хворих дітей. Працюють у таких дитячих садках медики високої кваліфікації, а для дітей створюються особливі умови – іноді дієтичне харчування, басейни, сауни, масажні кабінети, невелика кількість дітей у групах. У дитячих садках компенсуючого типу не лише лікують, а й виховують та навчають відповідно до спеціальної програми. При цих садах існують консультаційні пункти, де батьки можуть отримати пораду, рекомендацію, як чинити в тому чи іншому випадку. Щоб потрапити в садок компенсуючого виду, необхідний напрямок педіатра та довідки від фахівців з профілю садочка [25].

4. *Дитячий садок загальнорозвиваючого виду*

Така установа зазвичай має пріоритетне здійснення будь-якого напряму чи напрямів розвитку вихованців – фізичного, інтелектуального, художньо-естетичного.

5. *Дитячий садок нагляду та оздоровлення*

Установа функціонує з акцентом на санітарно-гігієнічні, профілактичні та оздоровчі заходи та процедури.

6. *Дитячий садок з етнокультурним (національним) компонентом освіти*

Головні завдання подібних установ – досягти взаємотерпіння та взаємоповаги культур, дбайливого збереження загальнолюдських духовних досягнень, освоїти культурні традиції, розкрити творчі витoki народної культури, які відкидають національну винятковість та проголошують високі людські істини взаємоповаги, добра, терпимості, гідного ставлення до друга.

7. *Дошкільні групи державних освітніх установ*

Як правило, у такі групи набираються діти з 6 років для підготовки до вступу до школи.

8. *Центр розвитку дитини – дитячий садок*

У таких центрах є ігровий та фізкультурно-оздоровчий комплекс, ізостудія, комп'ютерний клас, дитячий театр, басейн. Застосовується комплексний підхід до організації роботи з дітьми – здійснюється фізичний та психічний розвиток, корекція, а акцент робиться на інтелектуальний та художньо-естетичний розвиток.

9. *Прогімназія*

У перекладі з грецької означає «підготовка до школи», тобто прогімназія готує дітей до школи. Контингент прогімназії – діти дошкільного та молодшого шкільного віку. Перша важлива відмінність – систематичне вивчення основ усіх предметів, обов'язкових для початкової школи (математики, національної мови – у формі усного читання та письма, основ англійської мови). Крім того, до програми прогімназичного навчання включені предмети так званого естетичного циклу, що сприяють всебічному розвитку особистості. На допомогу педагогам приходять музика та хореографія, ліплення та малювання, ритміка та риторика, рухливі ігри та

плавання. Ось чому батькам, які вибирають прогімназію, необхідно насамперед звернути увагу на список предметів, пропонованих учням: якщо він далеко не наповнений, то навряд чи ця прогімназія відповідає своєму прямому призначенню – готувати дитину до школи. Друга особливість прогімназії полягає в тому, що заняття з усіх предметів проводять у цікавій, переважно ігровій формі. І це цілком природно: з 3 до 6-7 років маленька людина пізнає навколишній світ через гру. Відвідування прогімназії допомагає дитині увійти в ритм безперервного навчання, м'яко занурює його в освітнє середовище, тому реальна зустріч зі школою, необхідність дотримання певних вимог, дисципліни, виконання домашніх завдань вже не стає важким стресом.

10. Дошкільні групи державних освітніх закладів «Центр освіти»

Центр освіти – вид державної загальноосвітньої установи, що реалізує загальноосвітні програми дошкільної, початкової загальної, основної загальної, середньої (повної) загальної освіти, програми професійної підготовки учнів та додаткової освіти на основі наступності, безперервності, доступності та особистої орієнтації учнів з урахуванням освітніх запитів населення [7].

Класифікація дитячого садка за часом перебування:

- денні, діти перебувають від 9 до 12 год;
- діти перебувають або цілодобово протягом 24 годин, або шість днів на тиждень, протягом 24 годин;
- комбіновані, сформовані групи, як денного перебування, так цілодобового.

Сучасні норми проектування дитячого садка передбачають будівництво будівель універсального типу, які здатні забезпечити основні потреби дитини незалежно від кількості груп та часу перебування.

Класифікація дитячого садка за місткістю:

- мінімальної місткості – кількість груп із дітьми не перевищує 4-х;
- середньої місткості – не більше 8 груп;
- великої місткості – трохи більше 14 груп.

Наприклад, проект дитячого садка великої місткості було здійснено у Шанхаї, Китай. Дитячий садок «Оліон», розташований поруч із невеликим дитячим садком та експериментальною середньою школою, оточеною великою кількістю багатопверхових будинків. Цей садок розмістили у колишній офісній будівлі. Простір було очищено та реорганізовано, а планування стало максимально компактним, щоб забезпечити достатню кількість класних кімнат [11].

Види дитячих садків в адміністративному та фінансовому напрямку:

- муніципальний дитячий садок;
- відомчий сад;
- приватний дитячий садок;
- домашній дитячий садок.

З усіх видів дитячих садків найдешевшим є *муніципальний дитячий садок*, але це не означає, що він є найгіршим. Звичайно, в приватному дитячому садку дитині буде надана більша увага, ніж в муніципальному, але приватний дитячий садок може коштувати в 5, а то й 10 разів дорожче. Але перед тим, як визначитися з остаточним вибором дитячого садка, необхідно ознайомитися з усіма перевагами та недоліками того чи іншого виду дитячого садка.

1. *Муніципальний дитячий садок* – це той вид дитячого садка, який є найдешевшим і близьким до будинку. Але на цьому його переваги закінчуються. Недоліками муніципального саду є: переповненість груп, низька якість нагляду за дітьми та мізерний вибір продуктів харчування.

2. *Відомчий дитячий садок* у порівнянні з муніципальним не так переповнений, якість навчання та нагляду більш висока, а в дитяче меню включені різноманітні продукти. Мінусами такого виду дитячого садка є дорожча вартість.

3. *Приватний дитячий садок* має безліч плюсів, а його єдиним недоліком, який перекреслює для багатьох батьків всі його переваги, є вартість приватного садка. Адже часом у приватному саду щомісячна вартість навчання досягає 1000 – 5000 доларів! Головними перевагами цього виду дитячого садка є нечисленність груп, а вихователі з вашою дитиною займатимуться індивідуально, діти отримують різноманітне харчування, в яке включені навіть делікатеси, а з кожною дитиною

працюють психологи, логопеди та інші фахівці. У такому дитячому садку дитина швидше адаптується і набуває всебічного розвитку.

4. Крім того, сьогодні вже не рідкість такий вид дитячих садків, як *домашній садок*. Він відрізняється тим, що обладнаний у квартирі, приватному котеджі чи орендованому приміщенні. При цьому кількість дітей у групі мінімальна (від 3 до 10 осіб) та кожна дитина отримує достатню кількість уваги. Єдиними недоліками такого саду є недостатня технічна оснащеність приміщень та висока ціна.

Усі педагоги мають свою унікальну філософію, коли справа доходить до дошкільної освіти, і методологія, яку вони використовують, дуже різниться [42].

Види дошкільних програм:

1. Традиційний підхід

Традиційний підхід у денному садочку – це найпростіший метод, призначений для підготовки дітей до школи. Педагоги, які впливають з цієї філософії, використовують структурований підхід, щоб гарантувати, що маленькі діти готові до суворих умов дитячого садка і не тільки з раннього віку. При традиційному підході час у класі присвячується розвитку основних навичок у дітей, включаючи визначення кольору, вимір часу, вирішення задач та інші базові навички письма, читання та математики [63].

Плюси: кожен день добре структурований, послідовний та передбачуваний, що допомагає дітям звикнути до вимог школи повного дня.

Мінуси: Вільний ігровий час зазвичай проводиться лише під час перерви на свіжому повітрі; цей підхід не фокусується на інших галузях, важливих для розвитку, таких як соціальні та емоційні навички.

2. Монтессорі

Цей підхід до догляду за дітьми був розроблений доктором Марією Монтессорі в нетрі Риму на початку 1900-х років. Її дослідження було зосереджено на дітях із малозабезпечених сімей із обмеженими можливостями навчання, щоб допомогти їм розвинути навички реального життя. В результаті цього дослідження з'явився підхід Монтессорі: вважалося, що гра – це дитяча робота, і діти найкраще

навчаються у своєму власному темпі, зі свободою пересування та активності в межах, встановлених їхнім оточенням.

Плюси: Цей тип дошкільного підходу допомагає дітям здобути незалежність, дисципліну та повсякденні життєві навички. Підхід Монтесорі також підходить для різних вікових груп.

Мінуси: емерджентне навчання змінюється щодня з огляду на інтереси дітей. Дітям не диктують, із чим вони грають або на чому зосереджені.

3. *Емерджентний/Ігровий*

Емерджентний підхід до дошкільної освіти походить від різних теоретиків раннього навчання, таких як Дьюї, Піаже, Бронфенбреннер та Виготський. Емерджентна чи ігрова навчальна програма фокусується на процесі навчання, а не на продукті. Як із структурованими, так і з неструктурованими періодами діти можуть навчатися у своєму власному темпі. При такому підході немає правильного чи неправильного способу зробити що-небудь, дозволяючи дітям бути впевненими у собі та йти на ризик.

Плюси: осмислена гра може вийти, коли діти навчаються завдяки своїм власним зусиллям та вибору. Діти продовжують отримувати знання, спираючись на те, що вони вже впізнали і розширюючи їх.

Мінуси: Педагоги з меншою ймовірністю відмовлять дитині, щоб направити її в іншому напрямку.

4. *Реджо-Емілія*

Заснований на школах, які були створені в районі Реджо-Емілії в Італії після Другої світової війни, цей підхід заснований на методах, які використовуються цими спільнотами, щоб допомогти дітям стати найкращими громадянами. Дошкільні заклади, які слідують за стилем Реджо-Емілії, вважають, що діти навчаються, використовуючи різні канали для вираження своїх думок і почуттів, такі як драма, мистецтво, мова та музика. Педагоги, батьки, спільноти та учні працюють разом як конструктори знань.

Плюси: акцент робиться на художньому вираженні та творчості; навколишнє середовище виступає у ролі третього вчителя з натуральними матеріалами та реальними іграшками.

Мінуси: педагогам може бути важко знайти баланс між інтересами всіх учнів, сімей та суспільства.

5. Вальдорф

Перша вальдорфська школа була заснована Рудольфом Штайнером у Німеччині у 1919 році. Метою цієї школи було навчити дітей тому, як думати, а чи не тому, що думати. Штайнер вважав, що у дітей є природна цікавість і прагнення до навчання, і їх слід заохочувати до навчання у середовищі, яке стимулює усі п'ять почуттів.

Плюси: дітей заохочують до того, щоб вони були самостійними та вільними мислителями; учні розвивають тісні стосунки зі своїми педагогами, оскільки вони залишаються з тим самим вчителем протягом усього шкільного віку.

Мінуси: сьогодні існує не так багато вальдорфських шкіл, оскільки він не вірить у традиційну систему оцінок, дітям може бути важко перейти до звичайної школи.

1.3. Вітчизняний та закордонний досвід проектування інтер'єрів будівель

У сучасному світі молоді батьки починають вивчати список дошкільних освітніх закладів до або після народження дитини. Причина цього – брак місць у дитячих садках. Адже дитині хочеться підібрати найкращий дитячий садок. Тому все частіше батьки, які пам'ятають ще радянські дошкільні освітні заклади з манною кашею в грудочках, злою вихователькою та зламаними іграшками, звертають увагу на приватні дитячі садки. Але і їх часто не можна назвати найкращими дитячими садками.

Тут зібрані українські та іноземні дошкільні освітні заклади, які можна назвати гарними дитячими садками.

Дитячий садок «LeapKids»

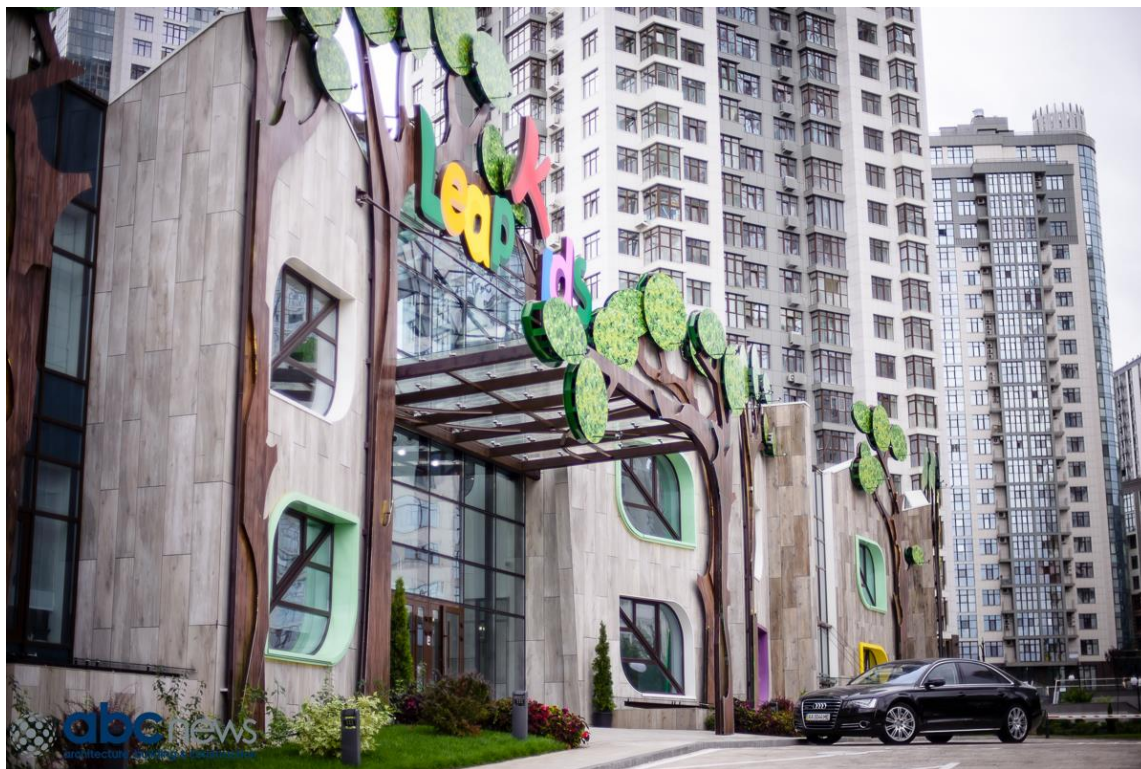
Він розташувався у складі ЖК на Печерську в Києві [31]. Це індивідуально спроектована будівля, що має власну територію. Будинок триповерховий, нижній поверх – цокольний. На двох інших поверхах розташовані групи. Садок розрахований на 192 дитини: 12 груп по 16 дітей у кожній. В оформленні фасаду використані мотиви липи, що підтримуються формою вікон (рис. 1.1).

Дитячий садок – не лише освітня, а й розважальна установа, тому в місцевому вестибюлі знайшлося місце і для гірки (розрахована навіть на вагу дорослої людини), і для басейну з м'ячиками (рис. 1.2).

Дитячий садок розрахований на дітей віком від 2 до 6 років. Відповідно, групи призначені для молодших і старших дітей. У групі обладнані ігрова та їдальня. Встановлено стіл для роботи викладача (рис. 1.3).

Дитячий садок «Hello baby»

Знаходиться цей садок за адресою: м. Дніпро, перехрестя вул. В. Моссаковського, 76 (колишня Клари Цеткін) та Шевченка. Новобудова IQ House. Це приватний дитячий садок XXI століття, як за формою, так і за змістом. Є можливість навчатися виключно англійською мовою!

Рис. 1.1. Дитячий садок «LeapKids». Головний фасад

а

б

Рис. 1.2. Дитячий садок «LeapKids». Місце активних ігор:

а – гірка; б – басейн з м'ячиками

а

б

Рис. 1.3. Дитячий садок «LeapKids»: а – столова зона; б – ігрова зона

Сам інтер'єр зроблений, ніби це зефір або іграшковий будиночок: все в нюдових тонах, скрізь округлі форми, все так стильно та мінімалістично, що приємно дивитися на цей інтер'єр (мал.1.4).

Затишне кафе клубу вже стало для багатьох улюбленим місцем, де можна влаштувати святковий фуршет, або просто скоротати годину очікування своїх дітей (мал. 1.5). Ароматний кава, чай, корисні смаколики подобаються всім відвідувачам. Під час свят, простір кав'ярні перетворюється на яскравий та затишний Кенді-бар для дітей та дорослих гостей, де за зручними столиками легко розміститься компанія до 50 відвідувачів [2].

Дитячий садок «Vershina»

Його локація за адресою: м. Дніпро, вул. Сімферопольська, 2П, ЖК "PANORAMA". Цей дитячий садок знаходиться в самому ЖК. Сад індивідуальний тим, що має власні розробки методичних матеріалів на основі передових досліджень і технологій, у створенні яких беруть участь провідні фахівці, кандидати наук [3].

Інтер'єр садка не перевантажений якимись деталями: багато вільного місця, кожне приміщення виділяється по-своєму, за рахунок стель, меблів. Основного якогось одного кольору немає: тут світлі, теплі кольори розбавлені яскравими відтінками, але ці відтінки не кислотних, отруйних кольорів, а навпаки, приємні для ока дитини (рис. 1.6).

а

б

Рис. 1.4. Дитячий садок «Hello baby»: а – зона реєстрації; б – навчальна зона

Рис. 1.5. Дитячий садок «Hello baby». Кафе с різних боків

а

б

Рис. 1.6. Дитячий садок «VerShina»:

а – зона реєстрації; б – ігрова зона

Дошкільний навчальний заклад №2, Обухівка

Він знаходиться за адресою: вулиця Леніна, 12, Обухівка, Дніпропетровська область [50]. Ще один сучасний дитячий садок, відкритий у Дніпропетровській області у 2018 році. Сад виконаний у скандинавських мотивах. Саме простими лініями, такими улюбленими архітекторами Швеції, Данії та Фінляндії, був натхненний архітектор, який проектував цей дошкільний заклад (рис. 1.7).

Рис. 1.7. Дошкільний навчальний заклад №2, Обухівка. Головний фасад

Будівля дитячого садка в Обухівці енергоефективна, це перша ДНЗ, побудована з використанням цієї технології, яка називається орієнтація за сонцем – у ньому тепло взимку та прохолодно влітку. А на даху його розташувалися сонячні батареї. Не менш ніж зовні цей сад захоплює і всередині: все виконано в скандинавському напрямку. Основний колір білий, а вже решта простору розбавлена яскравими акцентами. Все стильно та локанічно (рис. 1.8).

а

б

Рис. 1.8. Дошкільний навчальний заклад №2, Обухівка: а – ігрова зона; б – навчальна зона

Дитячий садок «Barbarà», Вільнол, Італія

У цьому садочку дизайнери постаралися зробити акцент не лише на внутрішньому просторі, а й на екстер'єрі (рис. 1.9). М'який клімат у цьому районі Італії дозволяє діткам проводити багато часу на повітрі. Тому вся територія садка – це зелені газони для гри. Сам садок виглядає ергономічним та оснащений сонячними батареями. З дитинства маленьких італійців привчають берегти природу і використовувати корисну та безпечну енергію сонця. Крім великої території та просторих класних кімнат, у розпорядженні дітей знаходиться невеликий стадіон.

Все зроблено з екоматеріалів, що дає відчуття повітря та простору. Сам садок має багато місця, не захащений великою кількістю предметів інтер'єру (рис. 1.10).

Рис. 1.9. Дитячий садок «Barbarà», Вільнол, Італія. Головний фасад

а

б

Рис. 1.10. Дитячий садок «Barbarà», Вільол, Італія: а – зона кухні; б – ігрова зона

Дитячий садок «COBY Kindergarten», Токіо, Японія

Цей дошкільний освітній заклад виконано в найкращих японських традиціях – зі смаком та мінімалізмом. У досить обмеженому просторі дизайнери змогли поєднати багатofункціональність та затишок. Все виконано у світлих, навіть білих тонах, із вкрапленням дерева (рис. 1.11).

Поруч із садком знаходиться невеликий парк, у якому діти можуть проводити час на свіжому повітрі (рис. 1.12). Саме приміщення виконано таким чином, що діти з першого і другого поверху можуть спостерігати, як готується їх сніданок або обід.

Рис. 1.11. Дитячий садок «COBY Kindergarten», Токіо, Японія. Столова зона

Рис. 1.12. Фасад та ігровий майданчик дитячого садочка «COBY Kindergarten», Токіо, Японія

Дитячий садок «8Units», Велес-Рубіо, Іспанія

Цей дитячий садок ніби зійшов з дитячого малюнка. Дизайнери постаралися відтворити цей будинок таким, яким зазвичай представляють його діти. Вийшло незвичайне приміщення з похилим дахом та різнобарвними вікнами-ілюмінаторами (рис. 1.13.). Усередині садок оздоблений у яскравих кольорах. Усі внутрішні елементи спрямовані на розвиток у малюків психомоторики. Дизайнери подбали і про те, щоб навіть при найвеселіших іграх у дітей не було можливості вдаритися. Для цього в садку зроблено м'яку підлогу, прибрано гострі кути, а всі предмети мають закруглену форму (мал. 1.14).

Рис. 1.13. Дитячий садок «8Units», Велес-Рубіо, Іспанія. Головний фасад

а

б

Рис. 1.14. Дитячий садок «8Units», Велес-Рубіо, Іспанія: а – коридор; б – ігрова зона

Дитячий садок у Джакарті, Індонезія

Цей дитячий садок – приклад того, як за невеликого бюджету можна зробити справжній дитячий рай, та ще й використовуючи лише екологічні матеріали. Хоча Індонезію і відносять до країн, що розвиваються, це не заважають дитячому садочку з Джакарти ходити до списку кращих садків світу [38].

Завдяки природним матеріалам дизайнерам вдалося зробити приміщення в теплих тонах. Перебуваючи там, створюється відчуття ніби ти на лужку в лісі, настільки приємно і легко там дихається. До речі, слід зазначити, що майже всі елементи декору зроблені місцевими майстрами, це надає особливої атмосфери цьому садочку (рис. 1.15.).

а

б

*Рис. 1.15. Дитячий садок у Джакарті, Індонезія:
а – коридор під відкритим небом; б – навчальна зона*

Висновки до 1-го розділу

Проаналізувавши історію розвитку дитячих садків, їх класифікацію та види дошкільних програм, переглянувши різноманітні аналоги з різних куточків планети та України цих закладів, можна зробити такі висновки:

1. Визначено, хто і коли вперше відкрив перший дитячий садочок, а саме – Фрідріх Фребель у 1840 році, під назвою «Garden of Children». Ще він мав свою методику виховання дітей: діти могли вільно розвиватися у вигляді самостійної гри під наглядом, а не керівництвом. Тут дітей навчали малюванню, наукам (основним поняттям архітектури, геометрії), макраме, технікам ручної роботи та багато інших речей. Але через брак фінансування садочок зачинився.

Дитячі садки на наших українських теренах десь через 30 років почали все більше і більше розвиватися: вже з'являються установи, де вихователі, педагоги змогли б здобути чи поліпшити свої навички, особливо у роботі з дітьми ясельної групи.

2. Дитячі садочки, як заклади розвитку дітей, мають дуже велику класифікацію за різними типами: за віком, залежно від своєї специфіки та функцій, за часом перебування, за місткістю, за фінансовим та адміністративним напрямом. У свою чергу, і дошкільні програми мають свій поділ: традиційний підхід, монтесорі, емерджентний/ігровий, Реджо-Емілія, Вальдорф.

3. Проаналізувавши українські та зарубіжні дитячі садочки, зрозуміло, що українські дитячі садки стали в ряд за рівнем проектування з іноземними. Так, ще є в чому ставати вище та краще, але не так все погано. Однак, це стосується лише приватних дитячих садків; державні – дуже програють в цьому відношенні.

РОЗДІЛ 2. ФУНКЦІОНАЛЬНО-ПРОСТОРОВІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНТЕР'ЄРІВ ДИТЯЧИХ САДКІВ

2.1. Нормативно-правова база проектування інтер'єрів закладів

При проектуванні будівель дошкільних закладів, з загальними положеннями, слід керуватися ДБН В.1.1-7, ДБН В.1.2-2, ДБН В.1.2-6, ДБН В.1.2-7, ДБН В.1.2-14, ДБН В.2.1-10, ДБН В.2.6-98, ДБН В.2.6-161, ДБН В.2.6-162, ДБН В.2.6-198, ДБН В.2.6-220, ДСТУ Б В.1.2-3, ДСТУ-НБ В.1.1-27, ДСТУ-Н Б В.1.2-13, ДСТУ-Н Б В.2.6-214 [13;14].

При розміщенні закладів дошкільної освіти, треба зауважити, що будівля будується окремо, що заклад не входить до прибудинкової території, до самих житлових будинків. Але, якщо це короткотривала будівля (як у випадку з домашнім дитячим садком), то окрема територія не потрібна.

Невід'ємними є наявність майданчиків, забудов, спортивно-ігрових зон, зон для ознайомлення з природою та господарська, згідно з вимог до забудови ділянки ДБН В.2.2-4:2018.

На території дошкільних закладів треба передбачати в'їзд для автомобілів, доріжки для пішоходів, озеленення території, вуличне освітлення. Озеленення території має становити не менше ніж 20 м² на одне місце. Але якщо поряд знаходиться лісові або паркові території, то площа зменшується до 14 м² на місце.

Згідно з ДБН В.2.2-4:2018 Безпека та доступність у використанні: «Уклон і ширина маршів сходів і пандусів, висота сходинок, ширина проступів, ширина сходових площадок, висота проходів по сходах, коридорах і рекреаціях, а також розміри дверних прорізів мають забезпечувати зручність та безпеку пересування, можливість переміщення предметів обладнання згідно з вимогами ДБН В.2.2-9, ДБН В.2.2-17, СР 234».

Вимоги щодо поручнів і огорож у закладах дошкільної освіти:

- огорожі сходів для дітей висота повинна становити не менше 1,3 м, в цьому випадку не має горизонтального членування;
- висоти поручнів для дорослих мають бути на висоті 0,85-0,9 м;

- поручні для дітей мають бути на висоті 0,5 м (біля стіни або на огорожі сходів);
- огорожа для ганків, висота яких має бути на рівні 0,45 м та більше від землі (і не менше 0,9 м).

Проектування приміщення та коридорів для природного освітлення, при якому слід дотримуватися чинних норм ДБН В.2.5-28, завбачує переважно пряме бічне освітлення.

Необхідність у денному світлі згідно з ДБН В.2.2-4:2018 Санітарно-гігієнічні вимоги (безпека життя і здоров'я): «Повинно бути забезпечене не менше ніж тригодинне на день сонячне безперервне опромінення (інсоляція) приміщень ігрових, спалень, залів для фізкультурних та музичних занять, фізкультурного та ігрових (групових) майданчиків для дітей на земельній ділянці закладів дошкільної освіти у період з 22 березня по 22 вересня згідно з вимогами ДБН Б.2.2-12, ДСП 173.»

Проектування будівлі повинно завбачити захист від внутрішнього і зовнішнього джерела шуму. Рівень шуму, який допустимий в цих закладах, у районі завершеної забудови, має бути плюс 5 дБА, згідно з вимогами ДБН В.1.1-31, ДБН В.1.2-10, ДБН В.2.5-39.

Місця для постійного знаходження дітей (групи, навчальні приміщення), слід ізолювати від тих приміщень, які можуть бути джерелами шуму, такі як: зали для фізичного виховання та музикальні, харчоблок, пральня, майстерні).

Плануючи приміщення у цьому закладі, треба зазначити, що кожна група повинна розміщуватися окремо за віком, за методами навчання, за фізичними та психологічними факторами дитини.

Групові приміщення згідно з ДБН В.2.2-4:2018 Приміщення дитячих груп: «Групові осередки ясел, дитячих садків і ясел-садків повинні складатися з роздягальні, ігрової, спальні, туалетної, буфетної. Склад та площі приміщень дитячих осередків, які проектуються у сільських закладах дошкільної освіти для змішаних ясельно-садових груп, приймаються як для садових груп».

Мінімальний склад приміщень для груп короткотривалого (до 4 год) перебування дітей має включати: роздягальню, ігрову, туалетну, гардеробну з туалетом для персоналу, підсобне приміщення. Розрахункова площа приміщень має бути не менше ніж $6,0 \text{ м}^2$ на одне місце.

2.2. Функціональне зонування приміщення дитячих садків

Дошкільна освіта, безсумнівно, є важливим щаблем у розвитку дитини. Нині отримання цієї форми освіти можливе у різних дошкільних організаціях. Поряд із різними прийомами активно йде робота над змістовною складовою дошкільної освіти, де основним моментом стає використання нових підходів до реалізації освітньої програми [28].

Сучасний дитячий садок має у наявності:

- педагогіко-методологічних моделей, розроблених з урахуванням варіативних стандартів дошкільної освіти;
- сучасний будинок, запроектований з урахуванням нормативних вимог, на основі адаптивних архітектурно-планувальних способів;
- упорядкований відкритий простір;
- кваліфікований педагогічний склад тощо.

Архітектурно-планувальні методи, що впливають на проектування сучасних будівель дитячих садків, можна поєднати в три групи:

- композиційна схема будівлі;
- функціональний склад приміщень;
- застосований проектний метод.

Композиційна структура будівлі залежить від виду, типу, поверховості та навколишньої території об'єкту дошкільної освіти. Композиційні прийоми умовно можна поділити на традиційні, що застосовуються в будинках масового будівництва, і сучасні, що впроваджуються в даний час при будівництві дитсадків.

Традиційні композиційні структури поділяються на централізовану (компактну) та блокову схеми.

- *Централізована схема* характеризується наявністю коротких внутрішніх зв'язків між приміщеннями окремих групових осередків та загального призначення, що забезпечує раціональне угруповання функціонально пов'язаних приміщень.

- *Блокова схема* передбачає розміщення функціональних груп приміщень в окремих блоках, що безпосередньо примикають один до одного або з переходами сучасні композиційні схеми можна поділити на п'ять основних типів: лінійна; модульна (блочна); компактна; центрична; глибинно-просторова.

Лінійна схема – групові осередки, службово-побутові приміщення, спеціалізований блок та супутні приміщення розміщені збалансовано вздовж рекреаційної осі (внутрішнього коридору, який у більшості проектів має кулуарне розширення). Будівлі лінійної структури переважно 2-х поверхові з допомогою підземного простору.

Блокова (модульна) схема – це коли приміщення групового осередку розташовані одне над одним поверхово, приміщення службово-побутового та спеціалізованого профілю об'єднані в один блок (можливо багатопверховий). Комбінація цих блоків здійснюється відносно сторін світу і враховує різну місткість. Об'єднання відбувається за рахунок коридорно-сходових зв'язків, які не мають певного напрямку та форми, а залежать від комбінаторики окремих блоків.

Також можна назвати подібний тип з блоковим рішенням, як *компактна структура*. Відмінність полягає в тому, що окремі блоки з'єднуються вже осьовим композиційно осмисленим коридорним простором, що має атріумне, або двосвітле освітлення, і є центром композиції будівлі.

Центрична структура будівлі дитячого садка включає розподіл групових осередків по периметру будівлі, а в центрі композиційних осей, як правило, розташовуються приміщення спеціалізованого модуля (універсальний зал, басейн, гурткові приміщення). Службово-побутові та супутні приміщення розподілені на одній композиційній осі.

Останньою з виділених структур є *глибинно-просторова*. Така структура характерна для проектів навчально-виховних комплексів, коли будівля включає внутрішній дворовий простір. Поділ дошкільнят і школярів відбувається поверхово,

у своїй досягається гармонійне включення дитсадка в шкільний будинок. Вибір певної композиційної схеми залежить від регіональних умов будівництва, певних конструктивних параметрів типу будівлі дошкільної освітньої організації. Функціональний склад приміщень формується виходячи з обліку побутових, освітніх і комунікаційних процесів.

На основі аналізу класифікації приміщень можна виділити чотири основні функціональні блок-модулі:

- *Блок групового осередку* – основні приміщення: ігрова, спальна, буфетна, туалетна, роздягальня, низка додаткових приміщень.

- *Блок спеціалізованих приміщень* – зали для фізкультурних та музичних занять, комори, приміщення басейну.

- *Блок супутніх приміщень* – харчоблок, медичні приміщення, методичний кабінет, пральна.

- *Блок службово-побутових приміщень* – приміщення для персоналу. Приміщення, що входять до цих блоків, мають нормативні показники площі, які залежно від чинних нормативно-регулюючих документів, зазнавали змін, доповнень, або не враховувалися в структурі.

Склад приміщень кожного ґрунтується на аналізі соціально-комунікативних особливостей дітей молодшого, середнього та старшого дошкільного віку.

Вибір функціональної насиченості приміщень впливає на якісні параметри освітнього процесу, які безпосередньо залежать від когерентності пріоритетних напрямків діяльності дошкільної організації та насиченості предметно-просторового середовища. Переходячи до основних проектних методів, слід зазначити, що найбільшого розвитку дані напрями отримали у зарубіжній практиці дошкільного будівництва. **Їх можна розділити на чотири основні групи:**

- 1) застосування системи модульних структур і внутрішніх просторів, що трансформуються;

- 2) використання візуально-естетичних засобів, зокрема дидактичних фасадів;

- 3) застосування асоціативного проектування;

- 4) адаптація елементів екопроектування для будівель дитячих садків.

У ході аналізу прикладів проектування зарубіжних дитячих садків вдалося виділити критерії та закономірності використання модульних блоків. Форма будівлі та кількість груп залежить від навколишнього ландшафту, резервів території, соціальної потреби.

Застосування модулів дає можливість інтеграції відкритого простору до плану будівлі. Такий прийом дозволяє адаптувати будівлю до нових потреб шляхом добудови або виключення окремих блок-модулів. Модульна структура дозволяє не тільки надавати планувальну гнучкість будівель, але й створює гнучке освітнє середовище. Варіативне компонування блоків відкриває широкі можливості для комбінації службово-побутових функцій, атріумних просторів, спортивних зон. Стикування окремих блоків дає можливість формування внутрішніх кулуарних крито-закритих просторів з можливістю їх багатофункціонального використання.

Будівля ДДУ включає в себе:

Групові осередки – ізольовані приміщення, що належать кожній дитячій групі. До складу групового осередку входять: роздягальня (приймальна для дітей ясельного віку), групова (ігрова), спальня, буфетна, туалетна [40].

- У приймальні для дітей ясельного віку до року виділяють місце для роздягання батьків та годування немовлят матерями.
- Спальню в цих групах слід розділяти на 2 зони заскленою перегородкою.
- Харчування дітей організують у груповому приміщенні.
- Туалетні приміщення ділять на умивальну зону та зону санітарних вузлів.

Встановлено оптимальний показник кількості дітей у групі на 1 дорослого – 8-10 дітей. І тут група з 20 людина ділиться на 2 підгрупи. З першою половиною дітей займається вихователь, а з іншого – фахівець, що приходить. Для зручності простір класу можна поділити на дві частини, пов'язуючи ці два приміщення спільними суміжними кімнатами – ігрової, їдальні, санвузла та роздягальні. Ця схема дозволяє проводити заняття з підгруп та в індивідуальному порядку, не порушуючи роботи

загального режиму групи. В даний час більшість зарубіжних дитячих групових осередків у дошкільних закладах сформовані за такою схемою.

У сучасних дитячих садках необхідно передбачити приміщення загальнорозвивального призначення (ізо студії, галереї, лінгвістичні класи тощо) є не менш цікавими можливостями для організації короточасних груп мобільного, багатофункціонального та універсального простору для дітей різних вікових груп. Тому є сенс у створенні нового мобільного, універсального простору за рахунок поділу одного великого загального простору на приміщення для кожної вікової групи (від 3-5 та 5-7 років) та об'єднання цих приміщень кімнатами загального користування (музичний клас, ізо студія, клас історії рідного) краю, скульптура, буфет).

Формування може відбуватися за двома схемами:

- централізована схема;
- лінійна схема.

Як навколо центрального ядра решти приміщень, так і лінійно, розділяючи приміщення вікових груп та приміщення загального користування ігровим ядром. Нові моделі змінних груп можуть розширити мережу дошкільних закладів, виконуючи функцію додаткового розвитку.

У ДДУ слід передбачити два зали: один для музичних, інший для фізкультурних занять площею не менше 75 м² кожен. З місткістю до 100 місць допускається один загальний зал для музичних і фізкультурних занять. Допускається також розміщення плавального басейну. До складу приміщень басейну входять: зал з ванною, дві роздягальні з душовими та туалетом, кімната тренера, кімната медсестри, лабораторія аналізу води, вузол управління, технічні приміщення, пов'язані з обслуговуванням басейну.

Супутні приміщення (медичні, харчоблок, пральня).

Незалежно від місткості слід передбачити *медичний блок*, що складається з медичного кабінету, процедурного та ізолятора. Медичний блок розміщують на першому поверсі в безпосередній близькості від входу до будівлі. Медичний кабінет

повинен мати самостійний вхід з коридору та розміщуватись суміжно з палатою (одною з палат) ізолятора.

Передбачається *харчоблоки*, що працюють на сировину, сюди входять: гарячий цех, роздавальна, холодний цех, м'ясо-рибний цех, цех первинної обробки овочів, овочевий цех, мийний кухонний посуд, комора сухих продуктів, комора для овочів, приміщення для зберігання швидко- та продуктів, які особливо швидко псуються, з холодильними камерами (м'ясо-рибна, гастрономія, молочно-жирова, фруктова), завантажувальна, мийна обмінна тара, кімната персоналу, роздягальня, душова та туалет для персоналу. При планувальній організації цього блоку необхідно передбачати послідовність технологічних процесів, що виключають зустрічні потоки сирові та готової продукції.

У ДДУ місткістю до 50 місць *пральня* може мати одне приміщення, понад 50 місць – 2 приміщення (пральня та прасувальна). Приміщення пральної та прасувальної повинні бути суміжними, а входи (вікна) для здачі брудної та отримання чистої білизни – роздільними. Не слід влаштовувати вхід у пральні навпроти входів у приміщення групових осередків та харчоблоку.

Службово-побутові приміщення для персоналу.

У будівлях ДДУ слід передбачити службовий вхід та хол площею 12 – 18 м². До складу службово-побутових приміщень входить методичний кабінет.

2.3. Ергономіка для внутрішнього дитячого простору

Діти беруть активну участь у вивченні навколишнього світу. Вони починають розуміти розмір того, чи можуть вони щось тримати в руках або обхоплювати руками. Вони дізнаються, що речі можуть бути м'якими чи твердими, гладкими чи нерівними, торкаючись їх. Для пристосування до цього активного процесу навчання корисно, щоб навколишнє середовище відбивало розміри дітей і сприяло їх здатності бачити і досягати предметів і почуватися комфортно в їхньому оточенні.

Простір, що відображає фізичні розміри та здібності дітей, підвищує їхню впевненість у здатності виконувати прості завдання більш незалежно. Відповідні розміри та елементи, такі як вікна, столи, стільці та ігровий майданчик, продовжать

інтерес дітей до участі у конструктивних заходах. У дитячому садку часто розставляють меблі, де парти, стільці, комп'ютерні монітори залишаються на одній і тій же стаціонарній висоті, тоді як діти бувають різного зросту.

У дітей різна швидкість зростання в залежності від генетики та навколишнього середовища. Деяким зручні стандартні виміри для них. В інших можуть виникнути труднощі, оскільки вони мають різний зріст в порівнянні з середнім стандартом, деякі з існуючих дитячих садків не підходять для дітей з точки зору дизайну, безпеки та здоров'я [6].

Дизайнер Аніта Руїл вважала, що «діти використовують навколишнє середовище, щоб покращити себе; дорослі використовують себе для покращення навколишнього середовища. Діти працюють заради процесу, дорослі працюють задля досягнення та кінцевого результату». Це показує, що діти навчаються у своєму оточенні та своїй діяльності через рух, розвивають уяву, соціальну взаємодію та навчаються через гру.

Ергономіст Девід Кенп заявив, що, ергономіка або людський фактор – це наукова дисципліна, пов'язана з розумінням взаємодії людей та інших елементів системи, а також професія, яка застосовує теорію, принципи, дані та методи для проектування з метою оптимізації добробуту людини та загальної продуктивності системи. З погляду дитячої ергономіки, дослідники ергономіки наголосили, що дитяча ергономіка відрізняється від дорослої. Таким чином, належний дизайн меблів та обладнання повинні бути адаптовані, щоб уникнути небезпеки чи травм для дітей. Ергономіка буде зосереджена на відповідній висоті дитячих меблів, ширині, довжині, матеріалах та самому дизайні.

Лінда Рут встановила стандарт дизайну для дитячого середовища, який включає всі деталі антропометричного та ергономічного дизайну для дітей.

Професор Памела Мосс та її колега *архітектор Марк Дудек* наголошують, що існує недостатня відповідність між процесом проектування та образними просторовими потребами маленької дитини. Принцип такий: потреби дітей у віці до семи років, це їхнє право (як особистості) на високоякісне освітнє середовище, яке піклується про них і суворо підтримує їх соціальний розвиток. Процес проектування

починається зі створення концепції, яка орієнтована на споживача і включає безпеку і здоров'я для зниження ергономічних ризиків на ранній стадії розробки дизайну. Це пов'язано з тим, що орієнтований на споживача дизайн є основним методом проектування продукту або меблів, який буде інтегрований з антропометричними вимірами та рекомендаціями маленького клієнта [18].

Меблі для дитячого садка повинні забезпечити дитині впевненість та безпеку. *Столи та стільці*, що використовуються для їжі, повинні бути добре спроектовані, враховуючи схильність дітей перелазити через меблі. Меблі повинні відповідати зростанню дитини і бути достатньо міцними для нього. Крім того, щоб не захаращувати дитяче середовище, потрібно розглянути варіанти зберігання стільців та враховувати це при виборі меблів.

Що стосується *книжкових шаф*, вони повинні бути досить міцними та надійно закріпленими, щоб вони не перекинулися, та діти не постраждали. Це ж стосується місця для зберігання, включаючи індивідуальні шафи, що замикаються, перегородок для кімнат, плоских робочих поверхонь, мольбертів, ігрового магазину, вбиральні, лялькового театру, бібліотеки, ніші з книжковими полицями, інструментів, зоопарку і т.д.

Меблі в спальнях дитячого дошкільного установи, можна поділити на дві частини:

- готові меблі;
- меблі на замовлення.

Готові меблі можуть бути проаналізовані в трьох частинах: автономна, модульна та меблева колекція. З іншого боку, меблі на замовлення часто зустрічаються в концепції вбудованих меблів.

- *Автономні меблі* є рухомими. Їх можна переставити, перенести до іншої кімнати. Однак, якщо виріб не виконано на замовлення, він поставляється у стандартних розмірах.

- *Модульні меблі* забезпечують більшу гнучкість, дозволяючи комбінувати такі компоненти, як ліжко, узголів'я ліжка, полиці, ящики, тумби та робочі поверхні, щоб відповідати точним потребам дитини

Багато виробників пропонують колекції меблів, що складаються з предметів, які узгоджені за стилем та оздобленням. Колекція, призначена для дитячої кімнати, може містити кілька різних варіантів: стилістично узгоджені ліжка, узголів'я, тумбочки, комоди, книжкові шафи, столи, стільці та дзеркала в рамах.

- *Вбудовані меблі* – це тип меблів, який точно підходить за площею. Вони розроблені відповідно до вимог конкретного простору. Цей вид меблів може бути вбудований в затишні куточки або під вікнами, створюючи цілісний зовнішній вигляд і використовуючи простір, який інакше міг би бути марно втрачений [29].

Ліжка діляться за віком дитини:

- *ліжка для дітей від 9 місяців до 2 років* – складаються з колиски, колиски та ліжечка. Сторони колиски повинні якомога вище надійно утримувати дитину, коли ліжко хитається. З метою безпеки рокери повинні згинатися лише трохи, рухаючись легкими рухами. На підвісній підставці необхідні міцна основа і конструкція, що дозволяє заблокувати підставку в положенні, що не гойдається. Не повинно бути відсутніх вертикальних смуг, і вони не повинні бути на відстані більше 6 см один від одного, тобто шириною близько чотирьох пальців, щоб голова дитини не могла застрягти між ними;

- *ліжка для дітей від 2 до 4 років*: ці ліжка також називають ліжками для малюків або немовлят. На додаток до ліжок, які перетворюються з дитячих ліжок, багато типів спроектовані виключно як проміжні ліжка, тому вони не мають будь-якого стандартного розміру на відміну від дитячих ліжок та ліжок для дорослих;

- *ліжка для дітей від 4 до 6 років*: стандартне ліжко для дорослих складається з каркаса, матраца та пружинного блоку або іншої опори. Каркас може бути просто металевою опорою на роликах або може містити в головах і/або підніжку. Двоярусні ліжка забезпечують додатковий ігровий простір. Двоярусні ліжка вимагають захисної планки вздовж зовнішньої сторони. Стандарти свідчать, що проміжок між матрацом і штангою не повинен перевищувати 75 мм, щоб тіло дитини не могло прослизнути під штангою. Навіть для нижнього ліжка може знадобитися охорона ліжка, щоб не дати дитині, яка щойно виросла з дитячого ліжка, впасти.

Робочі поверхні є основними предметами меблів у дошкільному закладі та складаються з письмових та робочих столів. Робочі поверхні повинні мати певні характеристики, що служать динамізму багатофункціонального простору.

Відповідно до Стентон Легgett та його колег, робочі поверхні повинні бути легко рухливими та модульними. Якщо вони мають колеса вниз, колеса повинні бути заблоковані. Поверхня повинна підходити для роботи з глиною, фарбами та інструментами. Різні типи та висота столів потрібні для різних типів гри. Оскільки дитяче середовище – це багатоцільовий простір, як заявила Аніта Олдс, можуть бути винайдені поверхні подвійного призначення, такі як прилавки, столи, що складаються або перевертаються вгору, або вниз, або платформи та стійки, які подвоюються як поверхні для роботи, сидіння та прийому їжі [30; 55].

Для сидіння можна використовувати не тільки стандартні стільчики, а й крісла – брязкальця, подушки, шезлонги або дивани, складні стільці, сходи, лавки та багатофункціональні куби. Як правило, тема ігрових та сидячих місць викликає в уяві образи столів та стільців, що знаходяться на рівні очей дитини.

Однак, можливо, немає необхідності використовувати звичайні схеми розташування стільців, як очікується, у кожній частині розвитку дитини. Обстановка має бути творчою, щоб спонукати дітей мислити та виражати себе.

Аніта Олдс наголошує на важливості представлення всього обладнання в кімнаті як потенційних ігрових та сидячих одиниць та робочих поверхонь. Важливо думати про рухи, які мають робити діти, щоб розвинути сенсорно-моторні навички. Для дітей це може включати вертикальні і бічні рухи руками і ногами з різних положень: лежачи, сидячи і повзаючи по поверхнях з різною текстурою і ступенем чутливості. Тому сидячі блоки і робочі поверхні є елементами середовища спальні, що найбільш часто переміщуються і переставляються. Оскільки вони дуже мобільні, вони мають бути легкими та зручними для перенесення [57].

При проектуванні обстановки дитячого середовища має бути виділено достатньо місце для зберігання речей. Хороше сховище дозволяють середовищі максимально використовувати свої ресурси при накопиченні [56; 58].

Організоване сховище розширює та деталізує ігрові заняття між дітьми та дорослими. *Стентон Легgett поділяє пристрої зберігання на дві групи:*

- Перша група складається із статичних блоків для стаціонарних речей та одягу.
- Друга група включає компоненти з низьким рівнем зберігання, такі як шафи на колесах, шафи з відкритими та похилими полицями та візки, особливо для іграшок та книг, які можуть переміщатися відповідно до цілей.

З іншого боку, Джойс Грінман класифікує блоки зберігання та відображення за двома вимірами, які можна назвати *закритими та відкритими*. Закриті пристрої можуть бути у вигляді настінних шаф, стелажів.

- *Настінні шафи* корисні, тому що вони дозволяють місце під ним використовуватися для зберігання або гри.

- *Стелажі* забезпечують більшу гнучкість, ніж шафи, а висоту можна використовуватиме обмеження доступу дітей. Крім того, стелажі переважно використовуються для демонстрації. Очевидно, відкриті блоки для зберігання дозволяють дітям візуалізувати відносини між об'єктами та планувати майбутні дії.

Крім того, Аніта Олдс припускає, що візуальна присутність ігрових матеріалів є засобом комунікації та запрошує дитину грати. Існує зв'язок між розвитком дитини та організаційною схемою. Оскільки дошкільний заклад є багатоцільовим простором, слід використовувати різні варіанти організації, щоб створити гнучке середовище [60; 61].

Меблі та елементи для зберігання повинні художньо гармоніювати з іншими меблями в даному просторі, і бути конвертованими відповідно до потреб, що змінюються, і виконувати функцію подвійного навантаження. Матеріали для меблів можна розділити на п'ять частин залежно від місця, де планується їхнє використання. **Їх можна розташувати по порядку:**

- конструкційні матеріали (бамбук, плетені вироби, ДСП та фанера, метали та сплави, пластик, гума та дерево);
- листові матеріали (хутро, шкіра, папір та картон, пластик, гума, текстиль);
- покриття (емаль, металеве покриття, лакофарбові матеріали, пластмаси, гума);

- наповнювачі та набивні матеріали (пір'я, пінопласт, волосся, солома, натуральна вата, штучна вата);

- та інші додаткові матеріали (щетина, шнур, нитка та мотузка). Деревина є найкращим матеріалом для виготовлення меблів. *Деревина може бути:*

- тверда (листяні породи, що використовуються для меблів, включають дуб, ясен, бук, березу, клен, вишню і горіх).

- м'яка (звичайними хвойними породами є сосна, ялиця, кедр).

Металеві конструкції уникають з міркувань безпеки у дитячих меблях.

Використання металу обмежено деякими мінімальними конструктивними елементами або деталями обробки в зонах низького ризику, такими як ніжки ліжка та петлі дверей блоків зберігання.

Пластмаса – один із синтетичних матеріалів, що використовуються в дитячих меблях. Вони міцні, довговічні, легкі за вагою, цікаві за фактурою та можуть бути різних кольорів.

Текстиль використовується у виробництві дитячих меблів для спальні. Основні вимоги до різних вибраних тканин різняться, оскільки кожна з них використовуватиметься в різних умовах. *Текстиль можна розрізнити за чотирма аспектами:*

- волокна (наприклад, бавовна, шовк);
- конструктивний метод (наприклад, ткацтво та в'язання);
- нанесення кольорів та малюнків (наприклад, фарбування та друк);
- оздоблення (гідроізоляція та вогнестійкість).

Всі меблі, що використовуються в дошкільних закладах, повинні бути не тільки безпечними, а й *функціональними*.

Колірна гама надзвичайно важлива для маленьких дітей, оскільки вони реагують на візуальне навчання. Тому барвисті меблі завжди веселі та захоплюючі для дітей. Негайна емоційна реакція дитини на зовнішні подразники швидше, ніж у багатьох дорослих. Свідоме використання кольорів у меблях для дітей стимулює фізичні та емоційні почуття дітей. Кольорові схеми можуть використовуватися для

посилення активного чи пасивного використання приміщень; теплі тони сприяють високій активності, а холодні – заспокоюють.

Крім того, використання контрастних кольорів допомагає очам розвиватися, розрізняти предмети та отримувати доступ до поняття глибини. Вибір колірної гами може змінюватись в залежності від віку дитини. Діти віком від двох до шести років у дошкільному періоді вибирають стимулюючі кольори, такі як червоний, помаранчевий, жовтий, тому що вони стимулюють їх до активності. Більше того, оскільки обстановка дитячого середовища носить багатоцільовий характер, вона має бути привабливою та практичною.

Відповідно до Пітера Хезелтіна і Джона Холборна, кольори повинні включатися в дизайн меблів, щоб стимулювати або посилювати почуття дітей.

У безшумних місцях, де діти мають сидіти, говорити тихо або спати, рекомендується використовувати плавні лінії з переважанням синього, коричневого та природного кольорів [62].

З іншого боку, в активних частинах дитячого простору з високою фізичною рухливістю та шумом повинні переважати гострі нерегулярні лінії у поєднанні з яскравими, червоними та жовтими кольорами.

Висновки до 2-го розділу

Зробивши аналіз нормативно-правової бази проектування, функціонального зонування та ергономіки для внутрішнього простору дитячого садка, можна зробити висновок:

1. Позначивши основні правила проектування дошкільних закладів. Спираючись на ДБН та ДСТУ, можна зрозуміти, що при проектуванні дошкільних закладів можлива будівля, що стоїть окрема від інших, а в деяких випадках – ні; що на території повинні бути ігрові майданчики, різні типи дитячих забудов, спортивно-ігрові зони і т.д.; також територія повинна передбачати в'їзди, доріжки, освітлення, озеленення і т.д.; треба враховувати вірний уклон, ширину маршів, сходів, пандусів і т.д.; при яких обставинах і скільки має бути денне освітлення; допустимий рівень шуму; планування усєї будівлі.

2. Проаналізувавши функціональний потенціал дитячих закладів, очевидно, що кожне приміщення має свою функціональну особливість. Якщо починати спочатку, то: архітектурно-планувальні методи поділяються на групи: композиційна, традиційна структури, а традиційна, в свою чергу, поділяється на: централізовану та блочну схеми, а блочна ще поділяється... Принцип зрозумілий. Сама будівля ДДУ розбивається на: групову зону, приміщення загальнорозвивального призначення (ізостудія, лінгвістичний клас і т.д.), зони фізичних та музичних занять, супутні приміщення (медичний кабінет, харчоблок і т.д.), адміністративні (кабінети директора, завуча і т.д.), службово-побутові (методичний кабінет і т.д.).

3. Після аналізу ергономіки внутрішнього середовища, можна зрозуміти, що ергономіка, як людський фактор – пов'язаний з розумінням людей та інших елементів систем. В ході аналізу, визначено основні ергономічні вимоги, щодо меблів в дитячих садках: треба враховувати вік дітей та їх зростання, так як, у різних дітей свій фізичний організм і хтось може бути нестандартних розмірів; столи, стільці повинні бути міцними, щоб витримати будь-яку вагу дитини; ліжка, згідно віку, повинні забезпечити безпеку, поки дитина спить, та комфорт; книжні шафи, стелажі, ніші і т.д. – міцно триматися, в разі великого тиску (у вигляді ваги дитини); різноманітні яскраві, але не кислотні кольори, які гарно впливають на психофізичний стан дітей.

РОЗДІЛ 3. ДИЗАЙН ВНУТРІШНЬОГО ПРОСТОРУ ДИТЯЧОГО САДКА

3.1. Загальні положення

У даному дипломному проекті розробляється дитячий садок, який умовно розташований у місті Стаханов Луганської області. Архітектура, плани взяті з реального проекту. У січні 2020 року було підбито підсумки архітектурного конкурсу на створення креативної дизайн-концепції нового дитячого садка у селищі Сади Придонья, який стартував наприкінці жовтня 2019 року.

Конкурс серед архітекторів, дизайнерів, студентів профільних вишів на найкращу концепцію дитячого садка отримав статус міжнародний, оскільки географія учасників вийшла за межі країни. Журі розглянуло 100 робіт професійних та архітекторів-початківців, творчих колективів з різних регіонів Росії, Білорусії, Киргизії, Казахстану, Туркменістану, Німеччини, Італії.

Взяв участь у конкурсі та колектив архітектурного бюро «АС-Проект». До складу авторського колективу увійшли Г. Х. Зембекова, Н. В. Дудирєва, А. С. Сорокіна. Робота архітекторів «АС-Проект» була відзначена спеціальним призом журі та почесною грамотою.

За розглянутою у пункті 1.2. класифікацією дитячих садків та видами дошкільних програм, обрано розробляти:

1. за віковою категорією: діти віком до 7 років; це, звісно:

- молодша група (3-4 роки);
- середня група (4-5 років);
- старша група ‘дошкільна’ (5-7 років);

2. залежно від специфіки та функцій: загальнорозвиваючого виду – в таких садках ухил йде на розвиток дитини за декількома напрямками:

- фізичний;
- художньо-естетичний;
- інтелектуальний;

3. за часом перебування: денний заклад (перебування від 9 до 12 годин);

4. *за місткістю*: мінімальна кількість (це ті, які не перевищують чотирьох груп);

5. *за адміністративним і фінансовим напрямленням*: це приватний дитячий садок;

- переваги цього садка в тому, що кожній дитині приділяється належна увага, бо невелика кількість дітей у групах;

- це теж стосується харчування, бо приватні садки не дешево коштують, тому і меню буде відрізнятися;

6. *щодо дошкільних програм*: використовується традиційний підхід та монтессорі;

- тобто, застосовується структурований підхід у вивченні різних завдань, залежачи від віку дитини і, при цьому ж, все ж щось проходить через гру: десь у дитині є свобода (як і у житті – свобода у прояві себе, самостійної думки і т.д.), а десь структура, якій слід дотримуватися (також, як у житті – слідуємо правилам, законам, дотримуємося дисципліни і т.д.).

Проектована територія має площу 0,48 га. Розташований у невеликому місті. Дитячий садок розрахований на 80 місць. Має 2 поверхи.

Основними принципами проектування є:

- створення багатофункціонального простору для всебічного розвитку дітей;
- створення безпечних умов перебування дітей біля саду;
- виховання усвідомленого ставлення до природи та формування навичок здорового способу життя.

При проектуванні даного закладу, спиралися на такі положення будівельні норми:

- ДБН В.2.2-9:2018. Громадські будинки та споруди;
- ДБН В.2.2-4:2018. Заклади дошкільної освіти.

3.2. Благоустрій прибудинкової території

Цей проект умовно буде реалізовано у м. Стаханов, Луганської області. Сама ділянка, для будівництва, має прямокутну форму, яка має розміри 60×80 м. Як вище сказано, площа цієї ділянки 0,48 га; рельєф – спокійний, без ухилів.

М'який клімат району проектування сприяє розміщенню основних активностей на вулиці. Тут діти, граючи в природному середовищі, знайомлячись із природою, отримують набагато більше, ніж при знаходженні у приміщенні. Це розвиває у них любов до природи, усвідомлене ставлення до екології. Крім того, перебування на свіжому повітрі благотворно впливає на здоров'я дітей. Проектом передбачено кілька майданчиків для ігор та навчання малюків: фізкультурний майданчик з можливістю лазити, хитатися, розминатися; бігові доріжки для веселих стартів; виділена смуга для навчання їзди велосипедом; групові майданчики і т.д., орієнтовані під певні вікові потреби. **Нижче детально наведено деякі з них:**

Ігровий майданчик для дітей

Це зона для ігор, де діти проводять основний час. У грі дитина пізнає навколишній світ, вчиться приймати рішення, ставити питання, відповідати на них, отримує перші навички комунікації. Гра розвиває фантазію, пробуджує інтерес, провокує пізнання. Тому в ігрових зонах буде розміщено об'єкти для фізичних активностей (машинки, паровозики, драбинки, гірки, пеньки) та розумового розвитку (рахунки, палички, кубики).

Садовий ігровий майданчик для дітей

Ігри на садовому майданчику розвивають естетичні нахили малюків, збагачують внутрішній світ у вигляді спостережень за сезонними змінами в природі. Це місце для знайомства з рослинами, птахами, комахами. Такий майданчик є унікальною нагодою для перших досліджень малюками природних явищ.

Спортивний майданчик

Майданчики для рухливих ігор буде будуватися у просторах світлих місцях. Тут діти займаються фізичними вправами, розвивають силу, спритність, гартуються, зміцнюють здоров'я. Беруть участь у спортивних святах, змаганнях, інтерактивних іграх, квестах. На спортмайданчиках будуть споруджені гірки, лабіринти, турніки,

мішені, тренажери. З інвентару - м'ячі, скакалки, палички. Розміри спортивних об'єктів будуть адаптовані під вік вихованців, щоб передбачити вільний простір між снарядами для переміщень дітей, що грають. У місцях падінь буде розміщено травмооберігаючі покриття.

Зона відпочинку

Кольори зеленого листя та блакитного неба заспокоюють, знімають психічну напругу, покращують роботу мозку, тому на природі доцільно проводити заняття з дітьми та відпочивати. У зоні відпочинку під тінню дерев будуть розташовані дерев'яні альтанки з комфортними лавками, столиками. На сонячній стороні від альтанки буде розміщено квіткову композицію, яка займе увагу дітей. Знахідкою для спокійного відпочинку буде невеликий фонтан в оточенні газону. По периметру фонтану висаджують рослини. Влітку, коли вода прогрівається, діти охоче грають із водою, поливають грядки.

Основні обладнання та інвентар на території

Обладнання, інвентар, конструкції дитсадкового ландшафтного дизайну повинні утримуватися у справному стані, без пошкодження цілісності, а складові частини збірних конструкцій надійно скріплюватися між собою.

Спорт інвентар

До спортивного інвентарю відносяться сходи, містки, турніки, пеньки, арки, кільця, мішені, ворота, гірки з перешкодами. Вони будуть встановлені на тривалий термін; є такий варіант, що вони можуть розміщуватися в центрі відносно великої площі, покритої травмобезпечною плиткою або піском.

Альтанки

На прогулянкових ділянках дошкільних організацій будуть розміщені альтанки, які обов'язково повинні мати дах, суцільну стіну, лавки для відпочинку. У них ховаються від сонячних променів, що палять, дощу, вітру, грають у спокійні ігри, читають, спілкуються, спостерігають за навколишньою природою.

Аскетизм альтанок та терас нівелюють тематичними малюнками, які гармонійно поєднуються з дизайном саду, різьбленням, віконницями, вбудованими в стіни дошками для ігор.

Гойдалки

Вимоги до гойдалок включають безпеку та відповідність вікової категорії вихованців, на території яких знаходиться майданчик. Обладнання просто неба регулярно треба перевіряти на наявність поломок, ремонтують, оновлюють покриття (фарбують), змащують рухомі деталі. Гойдалки будуть розміщені в просторих місцях, щоб виключити удари і зіткнення дітлахів, що грають.

Лавки

Лави треба встановлювати у місцях для відпочинку та спокійних ігор. Зручно створити стаціонарні сидіння з дерева, зробивши їх елементами дизайну. Лавки, пеньки мають бути безпечними, яскравими, невеликими.

Покриття для майданчиків класифікують за видом, структурою, амортизаційними властивостями, ціною та іншими параметрами.

Для майданчиків у даний проект було обрано:

- *Пісок* – дешевий, популярний, зручний. Мінуси у швидкому забрудненні, небезпечний при потраплянні у вічі. Як альтернатива пісок (краще річковий) покривають геотекстилем.

- *Гума (плитка, безшовне покриття)* – рівна, легко миється, має демпфований (амортизаційний) ефект, не затримує вологу, естетична, буває різних відтінків. Мінуси - висока вартість та садибна деформація в процесі експлуатації.

Озеленення

Зелені насадження у дитячих садках займають у проекті не менше 40% території. Такі норми озеленення пояснюються властивостями дерев та чагарників затримувати пил, давати тінь у спеку, створювати затишок із щільно посаджених дерев узимку або у вітряну погоду.

Дерева та чагарники для ландшафтного дизайну дитячого садка

На території дитсадка можна розмістити поширені та екзотичні рослини, щоб пробудити інтерес дітей до вивчення рослинного світу, розвинути любов до природи. Для озеленення можна використати в даному проекті: липу, жасмин. Для висадки незамінні хвойні дерева і ялівці, які повільно ростуть, наповнюють повітря цілющими фітонцидами, прикрашають зимовий сад цілорічної зеленню. Переважно

периметр займають середньої висоти дерева та високі чагарники. Вони створюють захист від пилу та вуличного шуму.

Квітники для озеленення території дитячого садка

Квітники – це райдужний оазис фарб, ароматів та форм ландшафтного дизайну. У клумби, квітників, палісадників, можна висадити, як композиції з квітучих багаторічників та декоративних рослин. Яскраві фарби подарують однорічні рослини, але догляд за ними складніший. Красиво, звичайно виглядають квітучі клумби, облямовані дерев'яними прядками, плетеним парканом з лози. Можна підібрати відповідне оформлення квітників (з урахуванням сторін світла, освітлення, кліматичних умов), за якими із захопленням доглядатимуть допитливі дітлахи. Поряд з альтанкою добре виглядають невибагливі іриси, ромашки, петунії. Клумби вздовж доріжок сприятливо впливають на настрій.

Інша садова зелень для озеленення

Ще один барвистий елемент озеленення та садового дизайну – декоративний город зі їстівних овочів та контрастної зелені – цвітної капусти, базиліка, петрушки, яскравих помідорів, кукурудзи, соняшників, гарбуза, м'яти, зеленої цибулі, горошку. Висоту, розміри, планування грядок можна сформувати так, щоб діти могли безперешкодно доглядати їх.

Організація доріжок на території дитячого садка

Створення доріжок закладено у проектній відомості та залежить від їхнього функціонального призначення. Вони забезпечують комфортне переміщення садом, дитячими майданчиками, служать прикрасою загального дизайну. Ширина доріжки повинна вміщати двох дітей, що йдуть поруч, а її поверхня бути рівною, гладкою, не слизькою. Доріжки треба сформувати трохи вище за поверхню землі, щоб стікала дощова вода [4].

Основні доріжки для дитсадка будуть покриті: асфальтом, бетоном, плиткою. Допоміжні стежки можна сформувати за допомогою каменю та дрібної гальки. Гравій має гострі краї, тому його не можна використовувати для покриття доріжок.

3.3. Архітектурно-конструктивне рішення будівлі

Будівля дитячий садок на 80 місць належить до групи громадських будівель для освіти, виховання та підготовки. Місце будівництва – місто Стаханов.

1. Фундамент

Фундамент – підземна частина будівлі, яка є опорою всіх конструкцій споруди. У цьому проекті фундамент стрічковий – вважається одним із найнадійніших і підходить для більшості типів ґрунтів; основа стрічкового типу є замкнута по контуру стрічку; викладення стрічкового фундаменту зроблено по периметру майбутньої будови та під усіма стінами; не підходить для болотистих ґрунтів; під стрічку буде облаштовано подушку з піску середньої крупності з пошаровим (кожні 100 мм) віброущільненням [41].

- Глибина залягання стрічкового фундаменту: -2190мм

2. Стіни

Стіна – вертикальна конструкція, що відгороджує, що відокремлює приміщення від навколишнього простору (зовнішня) або сусіднього приміщення (внутрішня) [10].

- Товщина складає 500 мм з прив'язкою, внутрішні стіни товщиною 250. Стіни будинку викладені із конструкційного бетону.

Конструкційний бетон – будівельний матеріал, здатний забезпечити міцність та пружність, достатні для несучих та огорожуючих елементів. Такими властивостями володіють певні види важких, легких та пористих бетонів.

- Тяжкі конструкційні армовані бетони відрізняються міцністю, довговічністю, здатністю витримувати негативні кліматичні фактори.

3. Переkritтя

Плити переkritтя слугують для розмежування поверхів та відокремлення поверху від горища або підвалу.

- Для будівництва даного садка використовуються залізобетонні плити.

Залізобетонні плити переkritтя – це конструкції, які широко використовуються у сучасному будівництві та слугують для спорудження переkritтя у будинках різного призначення. До цих виробів пред'являються дуже

високі вимоги, тому що саме від їхньої якості залежить безпека та термін служби будівництва в цілому. Бетон, з якого виготовляють плити перекриття, може бути легким, важким або щільним силікатним. Матеріал, відповідно, визначає допустимі навантаження та сферу застосування [8].

- Перекриття складаються з кругло пустотних плит розмірами від 2400x1000 до 6000x1500

4. Перегородки

Перегородка — вертикальна внутрішня конструкція, що захищає, що в межах поверхів розділяє суміжні приміщення в будинку.

- Перегородки у моєму проекті будуть виконані з газоблоку.

Газоблок – сучасний будівельний матеріал, виготовлений із газобетону. Він відноситься до категорії пористих бетонів. За рахунок наявності пір, заповнених повітрям або іншим газом, продукт має невелику вагу, він легко обробляється і добре зберігає тепло [47].

Газобетон представляє собою штучний пористий камінь, до складу якого входить цемент, кварцовий пісок і газоутворювач. Щоб змінити експлуатаційні якості газоблоків, під час їх виготовлення розчин підмішують золу, вапно, гіпс та інші добавки.

- Товщина перегородок в моїй будівлі буде 120 мм та ще й оштукатурені.

5. Сходи

Сходи є конструктивним елементом будинку для зв'язку із поверхами [37].

- Сходи у проекті – монолітні залізобетонні сходи.

Монолітні залізобетонні сходи – це несучі стаціонарні конструкції, що заливаються безпосередньо на місці, які обов'язково включають арматурний каркас. Залежно від габаритів та різновиду сходів, арматурний каркас може бути незалежним або пов'язаним зі стіною.

Більш детально про сходи:

- ширина маршу та між маршового майданчика – 1 200 мм.
- висота шаблі – 150 мм,
- ширина проступи – 300 мм,

- кут нахилу – 45°.

6. Дах

Дах – верхня частина огорожі будинку. Вона складається з несучої частини, що передає навантаження від снігу, вітру та власної ваги даху на стіни або окремі опори та зовнішньої оболонки – покрівлі.

Дах будівлі складається з таких елементів: похилої площини, що називається схилом. Перетин скатів, що утворюють вхідні кути, створюють розжолобки і розжолобки. Краї покрівлі над стінами будівлі мають карнизні звиси (розташовуються горизонтально, виступають за контур зовнішніх стін).

- Дах передбачений скатний з покриттям з черепиці

7. Покрівля

Покрівля – верхній конструктивний елемент покриття або даху, безпосередньо ізолює будинок від зовнішніх впливів (сонця, опадів, вітру) [9].

- Покрівля у даному садку металочерепиця – сталеві листи з полімерним покриттям товщиною від 0,40 до 0,50 мм за формою, що повторюють натуральну черепицю; вона має всі переваги сталеві покрівлі та привабливий зовнішній вигляд. має різні види хвиль та полімерних покриттів від стандартного поліестеру до покриттів на основі поліуретану та сплавів цинку та алюмінію.

8. Підлога

Підлога — верхній або обробний шар, який накладається на несучу конструкцію перекриття або на ґрунт у будинку. До підлоги пред'являються вимоги міцності, стирання, теплоізоляції, звукоізоляції, водостійкості, стійкості проти хімічного агресивного середовища, естетичності.

Види підлогового покриття, яке буде присутнє у проєктованій будівлі:

1) *Наливна підлога:*

- Залізо-бетонне покриття Н-255 мм
- Базовий шар Н-6 мм
- Гідроізоляція Н-5 мм
- Роздільник Н-2 мм
- Теплоізоляція Н-10 мм

- Роздільник Н-2 мм
- Наливна підлога Н-20 мм

2) *Керамічна плитка:*

- Залізо-бетонне покриття Н-255 мм
- Гідроізоляція Н-5 мм
- Теплоізоляція Н-10 мм
- Стяжка Н-15 мм
- Клей Н-4 мм
- Проміжок Н-2 мм
- Керамогранітна плитка Н-11 мм

3) *Ламінат:*

- Залізо-бетонне покриття Н-255 мм
- Гідроізоляція Н-5 мм
- Роздільник Н-2 мм
- Теплоізоляція Н-10 мм
- Роздільник Н-2 мм
- Стяжка Н-15 мм
- Ламінат Н-11 мм

9. Зовнішнє та внутрішнє оздоблення

Ретельно продумане зовнішнє оздоблення будинку надає йому кінцевого привабливого вигляду і підвищує його експлуатаційні якості. Зовнішній вигляд залежить від якості фасадів.

а. Зовнішнє оздоблення

Зовнішні фасади будинку будуть оздоблені утеплювачем і обшите деревом. *Облицювання фасаду деревом* – це елегантно, респектабельно та стильно; подібна обшивка зробить зовнішній вигляд будь-якої будівлі дизайнерським; крім того, облицювання фасаду деревом допоможе приховати нерівні кути, металеві каркаси і просто ушляхетнити будову із зовнішнього боку [17].

в. Внутрішнє оздоблення

Внутрішнє оздоблення відповідає медичним вимогам, екологічно безпечне, витримує навантаження і не боїться вологи.

- Стіни просочені антигрибковим розчином.

3.4. Просторово-планувальне рішення і зонування закладу

Споруда дитячого садочку, яка складається з блоків, що мають асиметричну форму прямокутника. *Композиційна схема* – компактна. Садочок не розділений на окремі блоки, все знаходиться компактно поряд, але кожне приміщення за функціоналом не заважає один одному. Так групові приміщення знаходяться поряд один від одного, та й службово-побутові та приміщення спеціалізованого профілю розташовані поряд один з одним. Розділяє і одночасно об'єднує групові приміщення і спеціалізовані – транзитна зона (коридор). Саме він є центром композиції будівлі.

- Розміри будівлі – 50,6×25м.
- Висота стін на 1 поверсі – 3,3 м, на другому – 3,3 м
- Будівля без підвалу, для технічного підпілля виділено окремі приміщення.
- Перший і другий поверхи будівлі – безкаркасний.
- Планувальне рішення будівлі змішане (коридорне та секційне).

Конструктивні елементи будівлі несучі та огорожувальні. *Несучі елементи* конструкцій сприймають всі навантаження, що у будівлі, діють неї зовні. *Огороджуючі* – відокремлюють приміщення одне від одного. У запроєктованому будинку передбачається комбінована схема елементів [40].

Щодо змін у проектованому дитячому садочку:

- *на першому поверсі:* прибрати перегородки в головному холі, вони там виконують функцію гардеробу, але вважаю, що воно там зайве.

- *на другому поверсі:* замість ігрової, яка є, в принципі, на першому поверсі, буду дитяча спальня. Прибрати, в цій же кімнаті, 2 перегородки: буде просто коридор, без зайвої стіни та буфета.

Якщо звернути увагу на зонування усієї будівлі, то її можна поділити на такі основні зони:

1. Групова зона

Головною зоною в дитячому садку є груповий осередок. *Груповий осередок* – це простір, у якому протікає повсякденне життя вихованців дитсадка.

Вона ділиться на кілька дрібніших функціональних зон:

- роздягальня;
- сушильна;
- ігрова, яку найчастіше називають груповою кімнатою;
- спальня;
- буфетна;
- туалетна кімната;
- *додаткові зони:* тамбур та коридор.

Правильно організований та обладнаний груповий осередок – основа будь-якої дитячої установи.

Роздягальня

Роздягальня кімната дитячого садка, вона ж приймальня, відповідає до чинних нині санітарних норм. Функції роздягальні та її обладнання різняться залежно від віку дітей у групі.

Частина роздягальні кімнати це, як і прийомна для дітей, буде обладнана невеликими шафами, лавочками, полицями або стелажем для іграшок. Матеріали, габарити та комплектація цих меблів відповідає гігієнічним вимогам. Шафи маркуються картинками, щоб кожна дитина могла запам'ятати свою шафку.

Групова кімната

Групова кімната це самостійне приміщення. Але ігрова включає ще одну зону, яка трансформується то в навчальну частину, то в їдальню. Це все враховано під час проектування інтер'єру даного приміщення. Столики повинні бути зручні і для роботи з навчальним матеріалом, і для обіду.

Спальня

Кількість ліжок у спальні відповідає числу вихованців, які розміри визначаються віком дітей. Відповідно до санітарних норм, у дитячих садках не допускається використання двоярусних ліжок, їх вважають травмонебезпечними. Крім ліжок у спальні будуть вішалки для одягу, стільці.

Буфетна кімната

Буфетна – це приміщення, в якому розкладається їжа для дітей перед подачею на столи, в ній миють, зберігають, стерилізують і сушать посуд. Розташовується ця кімнатка завжди поруч із груповою (вона ж ігрова). Обладнана буфетну мийкою, шафою та столом.

Туалетна кімната

Санвузол ділиться на умивальну та зону санітарних вузлів. Обладнана вона відповідно до потреб вікової групи.

- Так як, в садку мого типу діти від 3-7 років, то в цій зоні встановлено дитячі унітази, вмивальники для дітей, дзеркало.

1. Зони для заняття з дітьми

Різні заняття, що проводяться з дітьми у дитячому садку, забезпечують гармонійний розвиток дітей. Допомагають виявити їхні здібності, вчасно помітити таланти кожного малюка, прищеплюють дітям схильність до здорового способу життя.

Зони загальнорозвивального призначення це:

- приміщення для творчих занять;
- зал для фізичного виховання;
- зал для музичного виховання;
- кімната води та піску;
- басейн.

Музичний зал

Зал для музичних занять одночасно є місцем для проведення батьківських зборів, святкових заходів, щотижневих занять для дітей різного віку.

Основна частина зали – це вільний простір, на якому проводяться танцювальні заняття, ритмічні вправи та дидактичні ігри. Тут буде розташоване піаніно, причому встановлюють інструмент так, щоб керівник міг бачити кожну дитину, що займається.

Фізкультурний зал

Фізкультурні заняття є важливою складовою у формуванні дитини. Уміння відчувати своє тіло, розуміння його можливостей, знання основ фізичної культури важливо щеплювати якомога раніше. З огляду на специфіку спортивних занять проводяться вони будуть у призначеному при цьому приміщенні – *спортивному залі*.

Спортивне обладнання залу має відповідати віковим групам вихованців. Спортивні снаряди будуть зроблені з матеріалів, що легко миються, і надійно кріплять до стін і підлоги. Інвентар для занять (м'ячі, канати, гантелі, масажні килимки) мають санітарно-епідеміологічний висновок, бути безпечним та міцними. Перевага надається яскравій колірній гамі.

Приміщення для творчих занять

Творчий розвиток дітей є важливою частиною виховного процесу будь-якої дошкільної установи. Заняття технічною чи образотворчою творчістю вимагають спеціальних приміщень та обладнання.

Таке приміщення обладнуються раковинами з гарячою та холодною водою. Так як, заняття включають роботу з фарбами та глиною, умивальників буде не менше двох.

Це приміщення для творчості буде обладнано столами та стільцями, що відповідають віку дітей. Матеріали, що застосовуються для ліплення та малювання мають санітарно-гігієнічні сертифікати та є абсолютно безпечними при попаданні на шкіру та слизові оболонки дитини.

Басейн

Плавання – оптимальний вид навантаження для здорової дитини. Заняття цим видом спорту у дитячому садку проводяться у спеціально обладнаному приміщенні басейну.

- Зона для занять плаванням крім залу з басейном включає роздягальні з душовими та туалетами, кімнати тренера та медсестри.

Кімната води та піску

Це кімната для загального розвитку дітей від 3-4 років. Це така імітація пісочниці, тільки у приміщенні. Але це не просто ліплення пасок – це можна зробити на вулиці в звичайній пісочниці, це привчання дітей ліпити незвичні фігури, а-ля конструкції з піску.

- Серед обладнання буде великий стіл з самим піском, вмивальники для того, щоб набрати води та помити руки від піску, також стільці.

2. Медична зона

Головне завдання *медичного блоку* – надавати дітям термінову медичну допомогу, проводити заходи щодо зниження захворюваності, займатися оздоровчою діяльністю.

Медичний кабінет

Медичний кабінет у дитячому садку обладнується також як і педіатричний кабінет у дитячій поліклініці. У кабінеті буде встановлено письмовий стіл і 2-3 стільця.

- Крім цього, в кабінеті встановлюється кушетка. Не менш важлива деталь – медична ширма.

- Кабінет буде обладнаний ростоміром, вагами та спірометром, необхідним для своєчасного виявлення хвороб грудної клітки.

3. Харчова зона

Харчування в дитячому садку має бути якісним та повноцінним. Приготування страв вимагає дотримання санітарних норм та правил, що реально можна здійснити лише у правильно обладнаному приміщенні. Приміщення, де готують і сервірують їжу для дітей, поділяються залежно від цього, які операції у яких виконуються.

У харчоблоці маємо:

- гарячий цех;
- холодний цех;

- м'ясо-рибний цех;
- приміщення з холодильним обладнанням;
- комора;
- овочевий цех;
- роздавальна;
- мийна кухонного посуду.

Гарячий цех

У приміщенні гарячого цеху готують перше та друге, розігрівають напівфабрикати, роблять гарніри та напої.

У гарячому цеху обов'язково буде встановлено обробні столи, на яких монтують магнітний тримач для ножів та підставкою для обробних дощок, там же встановлено марміти.

До нагрівальних приладів, яким цех і буде зобов'язаний мати, входять пароконвектомат, електрокип'ятильник та електрична плита. Є холодильник.

Холодний цех

У холодному цеху готують такі необхідні в дитячому харчуванні салати та холодні закуски.

Важливою частиною обладнання є виробнича ванна, в якій відмивають овочі та фрукти, не призначені для варіння чи гасіння. Вимиті овочі потрапляють на робочий стіл для подальшої обробки в овочерізці. Модель овочерізки залежить від меню дитячого закладу та кількості вихованців.

Як і в гарячому цеху, тут є підставки для ножів та обробних дощок. Дуже корисним предметом в обладнанні холодного цеху є слайсер. Є також холодильник.

М'ясо-рибний цех

Специфіка обладнання м'ясо-рибного цеху полягає в тому, що для оброблення м'яса птиці та риби необхідно використовувати різні столи, ножі та ванни. В цьому цеху обробляють м'ясо, що надійшли в харчоблок, рибу і яйця, а також роблять з них напівфабрикати, придатні для подальшого приготування. До складу обладнання цеху обов'язково входять електрична м'ясорубка та ваги.

Головне місце у м'ясо-рибному цеху займають три комплекти виробничих ванн та столів.

Крім окремих столів для кожного виду продуктів покладаються різні набори ножів та обробних дощок з обов'язковим маркуванням, оскільки плутанина у цьому питанні є небезпечною та неприпустимою. Є також холодильники і вмивальник.

Приміщення з холодильним обладнанням

Це приміщення належить до категорії складських. Призначено воно для зберігання заморожених продуктів, м'яса, риби та птиці, що не підлягають негайній обробці та швидкопсувних продуктів, що потребують спеціальних умов зберігання. Обладнається дане приміщення холодильними камерами, холодильними шафами та морозильними скриньками.

4. Зона господарського призначення

Приміщення господарського призначення призначені для підтримки у порядку майна та обладнання дитячого садка. У цих приміщеннях встановлені машини, що допомагають виконувати санітарні вимоги.

Зона поділяється:

- пральня;
- господарська комора.

Пральня

Пральня призначена для прання та сушіння білизни. У невеликих дитячих садках, де кількість вихованців не перевищує 80, це як раз мій садок, пральня та прасувальна займають одне приміщення. Важливо щоб брудна білизна не стикалася з чистою, тому вікно надходження білизни у прання та вікно видачі знаходиться у різних частинах приміщення, а краще у різних кімнатах.

У приміщеннях прання будуть встановлені пральні та сушильні машини та прасувальна ковзанка.

Господарська комора

Ця комора призначається для зберігання інвентарю, запасів електричних ламп, туалетного паперу та інших витратних матеріалів. Приміщення, призначене для комори, має бути сухим, з гарною циркуляцією повітря.

Обладнана комора стелажами. Шафи можуть доповнюватися пластиковими контейнерами, які ставляться на полиці та забезпечують збереження запасів.

5. Адміністративна зона

Адміністративні приміщення – це кабінети, де знаходяться робочі місця співробітників, які мають у своєму функціоналі постійного контакту з дітьми. Зазвичай це завідувачка та її заступники з різних напрямків.

Сюди входять:

- кабінет завідувача;
- кабінет бухгалтера;
- методичний кабінет;
- приміщення для працівників;
- приміщення для охорони.

Кабінет завідувача

Завідувач дошкільної установи повністю організовує його діяльність, виконуючи одночасно управлінські та представницькі функції. У її кабінеті бувають батьки, освітяни, різного роду перевіряльники та представники місцевої адміністрації. З цієї причини меблі для кабінету будуть зручні та елегантні.

В кабінеті є офісний стіл і стіл для оргтехніки, шафи для документів і верхнього одягу, стільці для відвідувачів. Робоче місце завідувача комплектується офісним кріслом. У кімнаті буде логотип закладу.

Приміщення охорони

Всі освітні установи повинні мати охорону. Головним завданням охорони є захист установи, дотримання пропускового режиму та ліквідація наслідків при появі надзвичайних ситуацій. Службова охорона розташована при вході до будівлі дитячого садка.

У цьому приміщенні крім столу та стільців, кількість яких відповідає кількості охоронців у зміні, є стаціонарний та мобільний телефони, кнопка тривожної сигналізації та низка документів [22].

3.5. Дизайн-концепція закладу

Дизайн інтер'єру дитячого садка виконано в двох напрямках: *скандинавському та контемпорарі*. Їх поєднання та дизайн-концепцію закладу представлено на мудборді (рис. 3.1) та у клаузурі (рис. 3.2).

Скандинавський стиль – це дизайн у білих, бежевих та пастельних тонах, який характеризується чотирма основними компонентами: простотою, практичністю, строгістю ліній та стриманою елегантністю. Суміш стилів країн Скандинавії дала народження домашньому простору, наповненому чистотою, світлом, меблями та декором з натуральних матеріалів та світлою палітрою фарб. І як наслідок вийшло почуття абсолютного єднання з природою [43].

Історія зародження

Скандинавський стиль почав формуватися у XVIII столітті за правління шведського короля Густава III. До цього часу мешканці країн Північної Європи облаштовували будинки, копіюючи модні тенденції Франції, Італії, Англії, в яких царювало бароко, рококо та класицизм. Але при цьому скандинави в оформлення своїх будинків додавали звичні оку північні нотки. Король відмовився від пафосу та розкоші на користь природного білого світла та натуральної дерев'яної обробки, створивши особливий північний стиль, простий, теплий та домашній. Цю тенденцію підтримали інші скандинавські країни. Густавіанський стиль залишався популярним у країнах Північної Європи практично до кінця XIX століття, ставши попередником скандинавського сучасного стилю.

Новий етап у розвитку стилю посідає 80-ті роки XIX століття. Дизайнери стали надавати стилю сучасні риси, керуючись бажанням зробити інтер'єр більш функціональним та лаконічним. Переваги скандинавського дизайну були продемонстровані всьому світу в 1930 році в Стокгольмі на Міжнародній виставці, а сам термін «скандинавський дизайн» з'явився у спеціальній та популярній літературі трохи пізніше, у 1950 році, після дизайнерських виставок, що пройшли в США та Канаді.

Сьогодні у скандинавському стилі можна виділити два напрямки – традиційний (класичний) та сучасний. Традиційний скандинавський стиль базується

на інтер'єрах Швеції XVIII-XIX століття – спрощений ампір без позолоти та бронзи, свого роду палацова класика без надмірностей. Він уособлює суворість і наголошує на добробуті своїх господарів. У сучасному стилі з'являється витонченість, м'якість, простота та функціональність. Тут немає важких старовинних меблів, масивних картин і дзеркал у важких позолочених рамах. Його візитною карткою є відсутність надмірностей, ретельна продуманість та природність [48].

Палітра

Можна вибирати найсвітліші відтінки білого світла, а також приглушені тони. Спокійні тони, такі як бежевий, молочний та колір слонової кістки у комбінації з білим кольором принесуть у приміщення більше світла навіть у найхмарніший день.

Перевага спокійних та м'яких тонів не означає, що дизайн у скандинавському стилі позбавлений енергії та динаміки. Навпаки, правильно розставлені яскраві акценти, такі як керамічні вироби, килимки та дивані подушки у яскравих тонах додадуть вашому приміщенню харизми. Для комбінування з білим зазвичай вибирають такі вкраплення кольору, як сірий, чорний, червоний та жовтий.

Підлога

Природа у домі – принцип, якого дотримуються скандинави. Саме тому в їхніх будинках переважає дерево як основний матеріал. У фаворитах меблі та підлога з сосни, бука та ясеня у світлих тонах, що ідеально вписується під ідею "стилю про натуральність". Дерев'яні підлоги кладуть скрізь, крім ванної. Також у моді підлогове покриття з недбало оброблених дощок, які можна пофарбувати у білий колір.

Меблі

Шафи, ліжка, столи та стільці з натурального дерева або пофарбовані в білий колір меблі – комоди, книжкові полиці та столики – ідеально підходять. Дизайн меблів повинен бути без зайвих елементів декору. Виграшно також виглядають меблі з відкритими дерев'яними ніжками.

Контемпорарі – це урбаністичний напрямок, і принципи його організації спираються на модні віяння та технологічність. Приміщення не має багато деталей,

шику, розкоші. Практичність та елегантність стилю підкуповують багатьох. Принципи ергономічності впроваджуються у всі зони приміщення [27].

Історія контемпорарі

Все почалося після Другої світової війни, на основі скандинавського стилю з ідеєю масового виробництва меблів та предметів побуту за доступними цінами та прийнятною якістю, коли з'явився символ епохи – горезвісна меблева стінка у вітальні.

Поява стилю "контемпорарі" передували ідеї конструктивістів В. Кандінського, К. Малевича, а також ідеї Баухауз В. Гропіуса та Л. Міс ван дер Рое. Вони прагнули запропонувати людям меблі високої якості, і в той же час доступні, дуже продумані в технічному відношенні і одночасно елегантні. Ідеологи Баухауз прагнули здійснення синтезу всіх мистецтв у пошуку нових форм. Їм це настільки вдалося, що предмети інтер'єру, розроблені майже сто років тому, сьогодні виглядають сучасно і актуально.

Проте тенденції початку минулого століття не змогли скасувати смуток за минулим: доброго та розміреного часу, традиційних уявлень про красу, прагнення до затишку, мрії про будинок – «тиху гавань». І як тільки пройшла перша ейфорія новизни, щойно затягнулися рани соціальних потрясінь, людство знову звернулося до стилів минулого. Згадалися врівноважений класицизм, урочистий ампір, чепурні бароко та рококо, вигадливий модернізм, затишний кантрі, екзотичний колоніальний стиль. Маса переосмислювали стилі на новому рівні та адаптували до сучасного способу життя. Дух уподобаної епохи відтворювався в сучасних інтер'єрах за рахунок виразних деталей та елементів декору. Це пом'якшувало неживість функціоналізму, стерильність мінімалізму, індустріальність хай-теку. Житла ставали якось теплішими, душевнішими і традиційнішими. Так народився стиль стилізацій – *contemporary-styled*.

З середини ХХ століття інтер'єри в стилі «контемпорарі» (до речі, цим терміном дизайнери позначають будь-який стиль, позбавлений очевидної приналежності до минулих історичних епох, але що нагадує про них) широко поширилися в усьому світі і, схоже, не зникне ще дуже довго.

Хоча стиль «контемпорарі» багатолікий і різноманітний, він виявився схильний до еволюційних змін. І, до речі, основні риси, властиві йому в те чи інше десятиліття, викликають сьогодні своєю специфічною промовистістю інтерес дизайнерів інтер'єру.

Так, наприклад, «контемпорарі» 50-х років ХХ століття у всьому світі був під впливом мінімалізму. У квартирах було мало речей, та й ті були легкими, дуже невибагливими за силуетом. Правда, при цьому меблі були досить яскравими: в соковитих і свіжих тонах.

У 60-ті роки інтер'єр йшов західним шляхом. У моді були невисокі корпусні меблі на тонких ніжках, ріжкові люстри та бра, характерні чуттєві контури м'яких меблів. Все це було низеньким, компактним та затишним. Найдорожча і стильна прикраса інтер'єру - дефіцитні книги і розкіш, що рідко зустрічається, - колекція вінілових джазових платівок [24].

Матеріали та оздоблення

Доступність – характеристика, запозичена з мінімалізму, стала основою стилю контемпорарі: матеріали використовуються недорогі, але практичні. Для обробки підлоги вибирайте ламінат, дошку для підлоги і керамічну плитку, для стін - нейтральні шпалери і фарбу. Стеля найчастіше також виконується в традиціях мінімалізму — з гіпсокартону, в який вбудовуються освітлювальні елементи, але можливі й інші (складніші, але далекі від мейнстріму) варіанти.

Колірне рішення

Нейтральні холодні відтінки - основа палітри кольору стилю - запозичені з мінімалізму і хай-теку. Фарбування стін у світлі тони – гарний хід, він дозволить доповнити інтер'єр контрастними акцентами. Зверніть увагу на вибір поєднань: глибокого чорного та білого, нейтрального та яскравого, насиченого. Важливо пам'ятати: виділяючи одну стіну, решті дайте спокій.

Меблі

Мінімалізм дозволить заощадити простір. Меблева стінка як система зберігання, модульні дивани, які при необхідності замінять крісла, розсувні або розкладні столи-трансформери - чудово підходять. Відповідно до принципів

екостилію можна вибрати практичні, якісні матеріали. Для корпусних меблів – цінні породи деревини, для м'яких – екошкіру, поліестер або бавовну [26].

Рис. 3.1. Мудборд із представленням дизайн-концепції

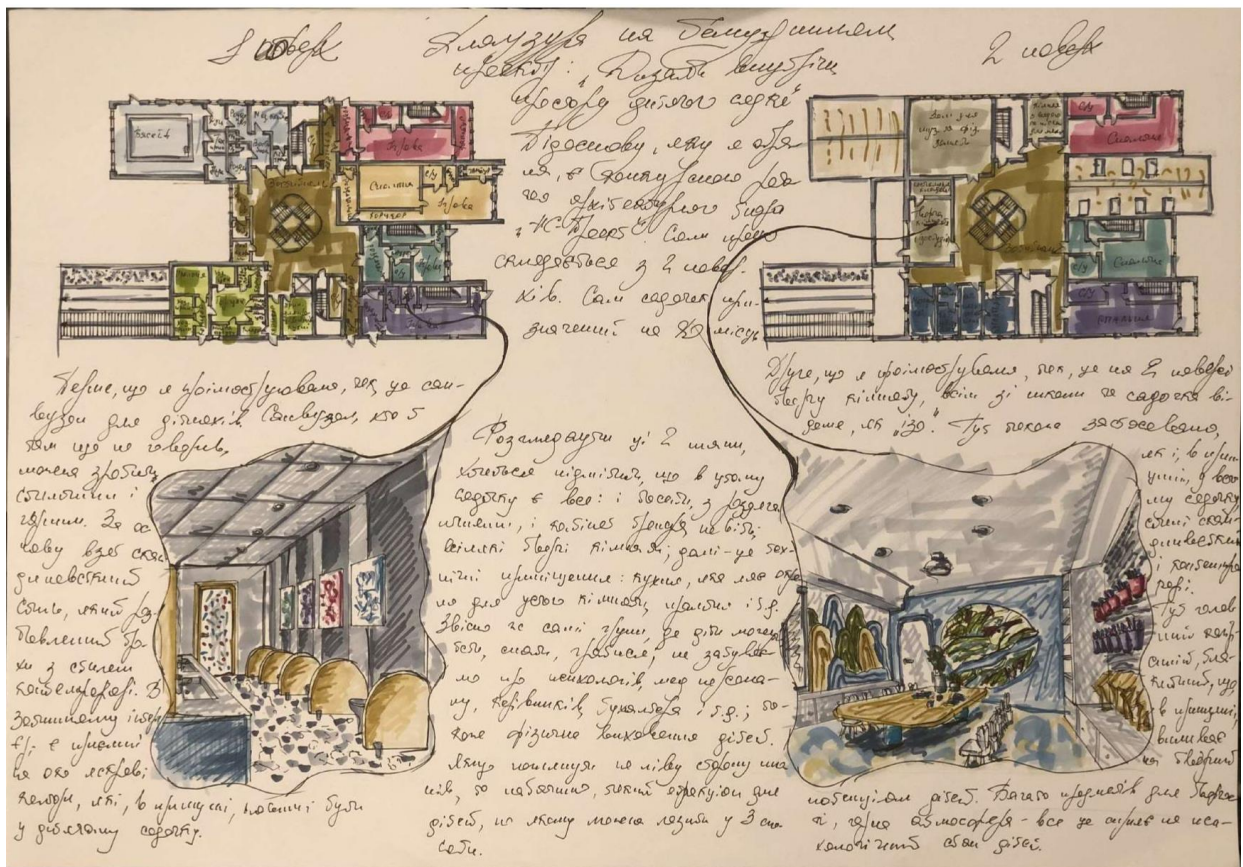

Рис. 3.2. Клаузура із пошуковим рішенням простору

3.6. Підбір матеріалів і предметного наповнення інтер'єрів

Дизайн інтер'єру дитячого садка має свої особливості в опорядженні, важливо використовувати якісні матеріали [19]. Також обробка повинна бути досить зносостійкою та витримувати постійні дитячі активні ігри [49;1].

Матеріали

В обробці всіх приміщень дитячого садка використано тільки екологічно чисті матеріали високої якості, які легко доглядати, а саме:

- дерево;
- ДВП;
- МДФ;
- декоративна штукатурка;
- гіпсокартон;
- керамічна плитка;
- пластик SPI;
- латексна фарба;
- шпалери.

Дерево

Дерево – відмінний будівельний та виробний матеріал. Воно має цілу низку переваг: дуже міцно і пружно, має порівняно невелику питому вагу, його можна легко різати, колити, пиляти, склеювати і фарбувати. До того ж цей будівельний матеріал чудово дозволить реалізувати безліч архітектурних задумів [15].

Деревина – це той будівельний матеріал, який використовується людством вже не один і не два століття. Раніше це був найдоступніший матеріал. А зараз він вигідний через свою екологічність, адже зараз суспільство прагне застосування всього натурального в будівництві та дизайні інтер'єру [16].

ДВП

Деревноволокниста плита (ДВП) – це будівельний матеріал, який виробляється з деревних волокон з додаванням сполучний клейових присадок та гідрофобізуючих хімічних складових («вологий спосіб»), або без їх застосування

(«сухий спосіб») методом пресування або сушіння деревної маси, яка формується у вигляді прямокутного килима.

Виробництво ДВП є одним із найперспективніших методів застосування деревних відходів. Цей матеріал широко використовується в сучасному домобудуванні, для досягнення звукової та теплової ізоляції стін та підлог приміщень, при виготовленні міжповерхових перекриттів, обробки внутрішніх елементів приміщень, виготовленні меблів та пакувальної тари [54].

МДФ

МДФ – це деревоволокниста плита середньої густини. Аббревіатура розшифровується як Medium Density Fiberboard. Це досить затребуваний на будівельному ринку матеріал, що застосовується для виготовлення предметів інтер'єру та декору.

МДФ є деревоволокнистою плитою, що виготовляється з деревної тирси. Особливістю цього матеріалу є використання натуральних смол (парафін та лігнін) для склеювання волокон. В результаті виходить безпечна, екологічно чиста плита, яка широко використовується у будівництві та меблевій промисловості [33].

Декоративна штукатурка

Декоративна штукатурка – це оздоблювальний матеріал для стін та стель, що використовується на фінішному етапі ремонтних робіт. З його допомогою створюються унікальні поверхні стін, що імітують натуральний камінь, текстиль, кору дерева, краплі дощу, поверхню старовинних венеціанських будівель та багато іншого [53].

- Вона безпечна і завдяки своїй фактурі може стати більш бюджетним варіантом для створення стильного інтер'єру.

Гіпсокартон

Гіпсокартон – це будівельний матеріал, який складається з гіпсу, з обох боків якого приклеєний картон [5].

Гіпсокартон – це екологічно чистий матеріал, що має звукоізолюючі властивості. Важливий його плюс – здатність накопичувати вологу, коли в приміщенні утворюється її надлишок, віддаючи назад, якщо стає дуже сухо. При

цьому кислотність гіпсокартону близька до кислотності людської шкіри, що сприяє створенню найбільш комфортного мікроклімату в приміщенні [52].

Керамічна плитка

Керамічна плитка – найпоширеніший вид плитки. Керамічна плитка є сумішшю глини, піску і мінералів, обпалену і покриту глазур'ю. Глазур дозволяє отримати вироби будь-якого кольору, текстури та фактури, з найрізноманітнішими малюнками та орнаментами, глянсові чи матові [32].

- Керамограніт, кахель, котто, клінкер – це види керамічної плитки, що уточнюють назви для великої групи окремих матеріалів.

Пластик SPI

Пластик SPI – це матеріал XXI століття. Таку назву він отримав через те, що є продуктом синтезу своїх основних компонентів, а завдяки різним присадкам цей пластик може набувати додаткових корисних характеристик.

Нетоксичність та можливість отримувати різноманітну гаму кольорів цього пластику дозволили йому стати одним із основних матеріалів при виробництві іграшок, предметів інтер'єру, кухонного начиння [39].

Латексні фарби

Латексні фарби – це емаль на воднодисперсійній основі, отже, у складі немає хімічних інгредієнтів, які б нашкодити здоров'ю людини. Саме тому такі барвники фахівці радять використовувати для внутрішніх інтер'єрних робіт і навіть у дитячих приміщеннях.

Завдяки наявності у складі природного латексу, покриття виходить дуже стійким до багатьох видів впливів, у тому числі і води, і тому латексні фарби вважаються миючими. Але водна емульсія залишається такою навіть за наявності у складі стійких полімерів, і поверхня може швидко стати непридатною, якщо її постійно мити або навіть протирати вологою ганчіркою [12].

Шпалери

Шпалери – це рулонний матеріал, що застосовується для обробки внутрішніх стін та стель, що наноситься на рівні поверхні за допомогою спеціалізованого клею.

- Бувають різноманітного вигляду. Крім цього, існує класифікація шпалер залежно від типу поверхні. Вони бувають гладкі та рельєфні [51].

Меблі для дитячого садка

Обстановка приміщення, у якому перебуває дитина протягом дня, має значення для навчання і формування його особистості.

Дитячий садок – перше місце соціалізації, після сім'ї, в якому дитина отримує перший досвід повноцінного соціального спілкування. Перше враження від суспільства та ставлення до життя багато в чому формується саме тут, тому обстановка дитсадка грає величезну роль у вихованні дитини [35].

Меблі, які були обрані для дитячого садка, справляють враження на кожну дитину. Пропоновані варіанти не тільки виконані в сучасному дизайні, відмінно вписуються в сучасні інтер'єри, а й відповідають усім вимогам ДСТУ, мають всі необхідні сертифікати та висновки санітарно-епідеміологічної експертизи.

Головне завдання – створення гармонійного середовища в приміщенні, що складається з безпечних та зручних у використаних елементів. Усе це є в таблиці 3.1. Навчальний процес у початковій школі має відбуватися у сприятливій для дітей атмосфері. Для цього меблі, які є в проекті, будуть поєднувати в собі надійність, практичність, безпеку і мати яскравий, привабливий дизайн — вони повинні бути «дитячими», формувати у дитини уявлення про дитячий садок як про простір, що належить йому [34].

3.7. Авторські розробки

Меблі для дитячого садка дуже цікава, а головне, відповідальна річ. Не тільки іграшки та забави повинні привертати увагу дитини, а й умеблювання. Потрібний, який кидається в очі, колір, зручна і незвичайна форма меблів – це все також впливає на інтерес дитини та її психологію: за такими предметами хочеться малювати, читати, грати, ховати або просто складати речі.

Ось і пропонований тут ансамбль з 3х предметів меблів, а саме: стілець, стіл та місце для зберігання (полочки), повинен зацікавити увагу дитини. Усі 3 предмети гармонують між собою. Чим же? По-перше, це кольори: зелений, рожевий,

Специфікація меблів

Найменування	Кі-ть	Характеристика	Зображення
Лавка дитяча для роздягальні (Модель: Л 22)	20 шт	Колір оббивки та каркаса: виготовляється у різних кольорах Габаритний розмір: 1200x300x340 мм Матеріали Каркас: труба круглого перерізу Сидіння: штучна шкіра	
Стілець дитячий "Тоді м'який"	180 шт	Колір оббивки та каркаса: виготовляється у різних кольорах. Габаритний розмір: 290x388x310 мм Матеріали Каркас: труба круглого перерізу Сидіння: штучна шкіра	
Стілець дитячий "Хмара"	46 шт	Колір білий Ширина: 270 мм Глибина: 290 мм Висота: 580 мм Матеріал: масив дерева та фарба	
Крісло "Самба GTP"	14 шт	Колір: виготовляється в різних кольорах Габаритний розмір: 455x400x1010 мм Матеріал Сидіння та сидіння: штучна шкіра Каркас: метал	
Дитячий столик "Малюк" з регулюванням висоти	20 шт	Колір ЛДСП та каркасу: виготовляється в різних кольорах. Габаритний розмір: 700x700x580 мм Матеріали Каркас: кругла труба Стільниця: ДСП	
Стіл письмовий (Модель: СП 140)	10 шт	Колір ЛДСП: антрацит/дуб Аппалачі Габаритний розмір: 1400x650x750 мм Матеріал Стільниця: ЛДСП Каркас: метал	

Продовження табл. 3.1

Стінка для іграшок "Сканді II"	4 шт	Колір пластику HPL та корпусу: виготовляється з різних кольорів. Габаритний розмір: 2030x370x1990 мм Матеріали: ДСП	
Ліжко одномісне "Неон"	80 шт	Колір: білий Габаритний розмір: 2040x840x700 мм Розмір спального місця: 2000x800 мм Матеріали: пластикової кромки ПВХ та ЛДСП	
Комод "КД-4"	10 шт	Колір корпусу: ясен Шимо світлий Колір фасадів: на вибір Габаритний розмір: 785x480x990 мм Матеріали: ДСП та пластикова кромка ПВХ	
Шафа секційна для роздягальні "Подорож"	40 шт	Колір: виготовляється в різних кольорах Габаритні розміри: 2 секції - 620x319x1400 мм Матеріали: ДСП, пластикової кромки ПВХ Фасад: МДФ	
Комплект дитячих пуфів "Пазл"	4 шт	Колір: виготовляється з різних матеріалів Габаритний розмір: 800x800x400 мм Матеріал Каркас: ДСП Наповнювач: пінополіуретан Обшивки: штучна шкіра	

помаранчевий і колір світлого дерева. Колір впливає на сприйняття будь-якої людини, тим паче дитини. Наприклад, зелений колір заспокоює, цей колір – колір надії; помаранчевий – налаштовує на спілкування; рожевий колір утихомирює: знижує зовнішню та внутрішню агресивність і провокує привітність. По-друге, це форма. Загальне між цими 3ма предметами – це округлість форм, вона є у кожного з них: спинка стільця, стільниця столу, полички тощо.

Якщо дивитися на всі три предмети разом, то вимальовується образ іграшкового будиночка або будиночка на дереві. Це, в принципі, те, що хотілося показати. Дивлячись на це все, одразу хочеться знову стати дитиною. Адже, дитинство це та пора, коли ще не зіштовхнувся з усіма складнощами життя, все тільки починається і ти відчуваєшся захищеним та щасливим.

Розглянемо всі предмети окремо. Почнемо зі стільця. Розміри стільця 335×290×485. Він, як вище сказано, має округлу форму: саме сидіння та спинка круглі, ніжки циліндричної форми. Матеріали повністю натуральні - це дерево, щоправда, деякі об'єкти фарбовані, але фарба не алергенна. І, ясна річ, дерево піддавалося обробці - лакофарбовим покриттям.

Наступний – стіл. Стіл має розміри 670×670×430. Теж має округлі форми: стільниця має фігурну форму, а ніжки, як і в стільця, циліндричної форми. Матеріал: також дерево, яке піддавалося обробці.

І третій предмет – місце для зберігання (полочки, стелажик). Розміри його – 640×540×480. Самі полицки мають цікаву форму: вони у формі пазлів. Ніжки мають форму прямокутного паралелепіпеда. А округлість помітна у самих полицках (пазлах). Матеріал – дерево і, так, воно піддавалося обробці.

Висновки до 3-го розділу

Спираючись на розроблений проект, було пропрацьовано такі важливі пункти: загальні положення, благоустрій, архітектурно-конструктивне та просторово-планувальне рішення, зонування, дизайн-концепція, підбір матеріалів і предметного наповнення та авторські розробки, можна зробити висновок:

1. Цей дипломний проект локалізован у місті Стаханов, Луганської області. Архітектурно-планувальну частину було взято з реального об'єкта. Також, було визначено за класифікацією види садочків та дошкільні програми, які будуть у власному проекті, та якими положеннями будівельних норм користувались.

2. Щодо благоустрою території, зрозуміло тепер, яка ділянка, під забудову, скільки всього площі, який рельєф. Зрозумівши особливості клімату, визначено, що дітям потрібно знаходитися на вулиці, а для цього обладнаним територію цим: ігровими майданчиками, садово-ігровими майданчиками, спортивними, зоною відпочинку. Прописано, які будуть обладнання та інвентар, за різними характеристиками. Та докладно описано, яке озеленення та доріжки будуть на території.

3. Визначивши, скільки всього дітей передбачено у дитячому садку, було детально розглянуто архітектурно-конструктивне рішення, а саме: фундамент, стіни, перекриття, перегородки, сходи, дах, покрівля, підлогу, оздоблення. А також, докладно просторово-планувальне рішення: зазначивши розміри будівлі, висоти поверхів, конструктивні елементи, які вони є. Прописано, скільки та що було змінено. І детально описано всі зони: групова, зона для заняття з дітьми, медична, харчова, господарська та адміністративна.

4. Визначившись з дизайн-концепцією, описано кожний стиль окремо, а саме: скандинавський стиль та контемпорарі. Виходячи з цього, стало зрозуміло, що це за стилі, їх історію походження, основні кольори, переваги меблях, підлозі, матеріалах.

5. Підбравши основні матеріали, було зроблено їх опис. Основними матеріалами є: дерево, ДВП, МДФ, декоративна штукатурка, гіпсокартон, керамічна плитка, пластик SPI, латексна фарба, шпалери. Також, була складена специфікація основних меблів для дитячого садка.

6. Особливу увагу було приділено авторським розробкам. Це ансамбль з трьох предметів: стілець, стіл та місце для зберігання (полички). Були прописані їх розміри, колір, матеріали.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Проаналізувавши важливі моменти, для створення дитячого садка, можна зазначити, що дитячий садок – це місце, де дитина проводить перші роки соціалізації, де вона отримує той набір світовідчуттів та сприйняття, який потім визначить усе його життя. Якщо дитина навчиться любити красу, любити та приймати певний порядок – таким вона й залишиться і навіть може розвинути ці якості. Тож, правильний дизайн інтер'єру дуже впливає на психіку, поведінку, навчання дитини.

1. Аналіз історії в цьому плані дуже важливий. Так, дізнались, що перший дитячий садочок був відкритий у 1840 році Фрідріхом Фребелем, який мав назву «Garden of Children». А дитячі садки в наших регіонах почали все більше і більше розвиватися десь через 30 років. Щодо класифікації, то садочки бувають таких видів: за віком, залежно від своєї специфіки та функцій, за часом перебування, за місткістю, за фінансовим та адміністративним напрямом. Та види дошкільних програм: традиційний підхід, монтесорі, емерджентний/ігровий, Реджо-Емілія, Вальдорф. Також проаналізувавши українські та зарубіжні дитячі садочки, стало зрозуміло, що українські дитячі садки стали в ряд по рівню проектування з іноземними. Так, але це більше стосується приватних садків, державні – дуже програють в цьому плані.

2. Зробивши аналіз нормативно-правової бази проектування, можна зрозуміти, що при проектуванні дошкільних закладів можливо, щоб будівля стояла окремо від інших, а в деяких випадках – ні; що на території повинні бути ігрові майданчики, різні типи дитячих забудов, спортивно-ігрові зони і т.д.; також територія повинна передбачати в'їзди, доріжки, освітлення, озеленення і т.д.; треба враховувати вірний схил, ширину маршів, сходів, пандусів і т.д.; при яких обставинах і скільки має бути денне освітлення; допустимий рівень шуму; планування усієї будівлі. Проаналізувавши функціонал садків, очевидно, що кожне приміщення має свою функціональну особливість. Якщо брати структуру будівлі, то вона поділяється на: архітектурно-планувальні методи, які в свою чергу поділяються на групи: композиційна, традиційна структури, а традиційна, в свою чергу, поділяється на:

централізовану та блочну схеми, а блочна ще поділяється... Принцип зрозумілий. Щодо зонування усього приміщення, то воно розбивається на: групову зону, приміщення для розвитку дітей призначення, зони фізичних та музичних занять, медична зона, харчова зона, адміністративна зона, службово-побутова зона. Якщо брати ергономіку внутрішнього середовища дитячого садка, то можна визначити основні ергономічні вимоги, щодо меблів в дитячих садках, при яких треба враховувати вік дітей та їх зростання, так як, у різних дітей свій фізичний організм; столи, стільці повинні бути міцними, щоб витримати будь-яку вагу дитини; ліжка, згідно віку; книжні шафи, стелажі, ніші і т.д. – міцно триматися, в разі великого тиску; різноманітні яскраві, але не кислотні кольори.

3. Також треба брати до уваги загальні положення проекту: що він розташований у місті Стаханов, Луганської області. Архітектурно-планувальну частину було взято з реального об'єкта. Також, було обрано ті види садків та дошкільних програм за класифікацією, які будуть у проекті, та якими положеннями будівельних норм користувались. Щодо благоустрою території: яка ділянка, під забудову, скільки всього площі, який рельєф. Визначено, що дітям потрібно облагородити територію всім необхідним: ігровими майданчиками, садово-ігровими майданчиками, спортивними, зоною відпочинку, а також: обладнанням та інвентарем та озелененням та доріжками. Визначивши, скільки всього дітей передбачено у дитячому садку, було визначено характеристику архітектурно-конструктивного рішення. А також, про просторово-планувальне рішення; скільки та що було змінено; і які зони. Зазначивши види дизайн-концепції, було детально прописано: що за стилі, їх історію походження, основні кольори, переваги меблях, підлозі, матеріалах. Були підібрані основні матеріали та був зроблений їх опис. Також, була складена специфікація основних меблів для дитячого садка. Щодо авторських розробок: це ансамбль з трьох предметів, де було прописано їх розміри, колір, матеріали.

Спираючись на розроблений проект, було зроблено: перепланування будівлі, функціональне зонування, умеблювання, детально опрацьовано оздоблення та проектування підлоги, стелі; також, детально підібрано внутрішнє опорядження

стін, безпечні для здоров'я дитини матеріали, правильні ергономічні меблі. Виходячи з цього, був розроблений дизайн таких кімнат: ігрової, дитячого санвузла, ізостудії, кімнати з піском та кабінет завідувача (див. дод. А).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. 5 правил сучасного підходу до дизайну інтер'єру у дитячому садку. 2021. URL: <https://mebelhome74.ru/5pravil/>
2. Hellobaby. Дитячий садок. URL: <https://hellobaby.in.ua/>
3. Vershina. Дитячий садок. URL: <https://vershina.org.ua/>
4. Благоустрій території дитсаду: озелення і ландшафтний дизайн ДООУ. 2019. URL: <https://ld-spb.ru/vse-o-landshafte-i-sade/landshaftnyj-dizajn-detskogo-sada>
5. Боглевська Є. Гіпсокартон. 2013 року. URL: <http://www.4living.ru/items/article/znakomtes-gipsokarton/>
6. Ван Дікен К., Ван Дікен Ю. Дизайн інтер'єрів дитячих садків для дітей від 0 до 3 років. Навчально-практичний посібник для освітян дошкільної освіти. – М.: Національна освіта, 2015. – 17 – 97 с.
7. Види дитячих садків. Категорія: «Довідник батьків». URL: <http://www.vsesadiki.ru/vidy-detskih-sadov.html>
8. Види залізобетонних плит перекриття. 2016. URL: https://belbeton.su/advice/vidyi_jelezobetonnyih_plit_perekryitiya
9. Види покрівельних матеріалів для даху. 2018. URL: <https://metallprofil.ru/about/articles/vidy-krovelnykh-materialov-dlya-kryshi/>
10. Все про бетон. Конструкційні консистенції. 2013. URL: <https://udarnik.spb.ru/articles/vse-o-betone/konstrukcionnye/>
11. Горобзеєва Т.Р. Дошкільна освіта. Види дитячих садків. URL: <https://deti-club.ru/vidi-2>
12. Гусевський А.А. Латексна фарба: як із нею працювати. 2017. URL: <https://otdelka-expert.ru/kraska/vidy-kraski/lateksnaya-kraska-1575>
13. ДБН В.2.2-4:2018. Заклади дошкільної освіти
14. ДБН В.2.2-9:2018. Громадські будинки та споруди
15. Дерево – основний будівельний матеріал. 2014. URL: <https://wood-petr.ru/wood/derevo-kak-stroitelnyy-material.php>
16. Дерево як будівельний матеріал – плюси та мінуси. 2011. URL: <http://housefasad.ru/derevo/derevo-kak-stroitelnyi-material-plusy-i-minusy>

17. Дерево. Сучасне рішення – обробка фасаду деревом. 2018. URL: <https://mastera-fasada.ru/vidy-materialov/derewo/otdelka-fasada-derevom-118/>
18. Дизайн інтер'єра дитячого саду. 2018. URL: http://designm3.ru/dizayn_interera_detskogo_sada
19. Дизайн інтер'єрів дитячих садків для дітей від 3 до 6 років. Навчально-практичний посібник для освітян дошкільного. – М.: Національна освіта, 2015. – 22-104 с.
20. Дитячий садок. Класифікація та загальні відомості. 2019. URL: https://www.archidizain.ru/2019/02/blog-post_17.html
21. Дитячий час. Комплексне устаткування дитячих садів. URL: <http://children-time.ru/pomeshcheniya-dlya-personala>
22. Ернст Нойферт. Переклад з німецької канд. техн. наук К.Ш. Фельдмана та Ю.М. Кузьміної. За редакцією канд. техн. наук З.І. Естрова та канд. архіт. О.С. Райовий. - Москва: Будвидав, 1991.
23. Заріціна Ю. Контемпарарі. 2010. <http://homy.com.ua/article/kontemporari>
24. Класифікація дитячих садків. 2013. URL: <https://parta.com.ua/articles/future/190/>
25. Контемпарарі – це... 2020. URL: <https://legko.com/blog/p/kontemporari-v-interiere>
26. Контемпарарі стиль в інтер'єрі. 2018 року. URL: <https://mossebo.studio/sovetyi-po-dizaynu/stil-kontemporari-v-interiere#:~:text=%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%BF%D0%BE%D1%80%D0%B0%D1%80%D0%B8%20%E2%80%93%D1%8D%D1%82%D0%BE%20%D1%83%D1%80%D0%B1%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B9%20%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BB%D1%8C%2C%20%D0%B8,%D0>
27. Кузнецова А.А. Сучасні архітектурно-планувальні способи моделювання будівель дошкільних організацій: дис. ... д-ант та а-ент кафедри архітектури житлових та громадських будівель: 11.12.2013, 2014. 221-222 с.
28. Куриленко О.М., Волкодаєва І.Б. Організація дизайну структури дитячого дошкільного закладу. // XV Міжнародна науково-практична конференція:

Академічна наука – проблеми та досягнення. Г. North Charleston, USA, 2018р. - Том.- 3, с. 4 – 8.

29. Куриленко О.М., Волкодаєва І.Б. Особливості колористики дизайн середовища в дитячих дошкільних закладах. //IX-X Міжнародна науково-практична конференція: Культурологія, філологія, мистецтвознавство: актуальні проблеми сучасної науки. 2018 р. З. 17 – 24.

30. Кушнір Н. Як виглядає найтехнологічніший дитячий садок України. Публікація. 2017. URL: <http://abcnews.com.ua/ru/education/kak-vyghliadit-samyi-tiekhnologhichnyi-dietskii-sad-ukrainy>

31. Ліпатова Н. Види плитки. 2015. URL: <http://www.4living.ru/items/article/ceramic-tiles-difference/>

32. МДФ: що за матеріал. 2019. URL: <https://www.stroitorgsv.ru/blog/mdf-что-это-za-material>

33. Меблі для дитячих садків. 2021. URL: <https://zakazat-mebel.ru/catalog/mebel-dlya-detskikh-sadov/>

34. Меблі для садків. 2021. URL: <https://mebel-ts.com.ua/mebel-dlya-sadikov/>

35. Мирзаханова А.Н. Дизайн архітектурного середовища дитячого навчально-виховного центру. Пояснювальна записка. 2014. С. 4-5. URL: <https://docplayer.com/48525814-Poyasnitelnaya-zapiska.html>

36. Мінгалева А. Монолітні залізобетонні сходи – теорія, практика від умільців порталу. 2017. URL: <https://www.forumhouse.ru/journal/articles/7644-monolitnye-zhelezobetonnye-lestnicy-teoriya-praktika-ot-umelcev-portala>

37. Найкращі дитячі садки світу. 2018. URL: <https://facultet.net/ru/blog/top-10-best-kindergartens-in-the-world>

38. Нетоксичність пластику SPI. 2019. URL: <https://www.spi-polymer.ru/non-toxic-plastic>

[spi.php#:~:text=%D0%9F%D0%BB%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%20SPI%C2%AE%20%D1%82%D0%BE%D0%BA%D1%81%D0%B8%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BA%D0%B8%20%D0%BD%D0%B5,%D0%BC%D0%BE%D0%B6%](https://www.spi-polymer.ru/non-toxic-plastic)

[D0%B5%D1%82%20%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%B5%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%8C%20%D0%B4%D0%BE](#)

39. Особливості об'ємно-просторової композиції. 2010. С. 1. URL: <https://infopedia.su/2x3acc.html>

40. Покрокова інструкція з будівництва стрічкового фундаменту власноруч. 2014. URL: <https://st-par.ru/info/fundamenty/poshagovaya-instrukciya-po-stroitelstvu-lentochnogo-fundamenta-svoimi-rukami/>

41. Право на дошкільну освіту. Основні завдання та види дошкільних освітніх закладів. URL: <https://moiprava.info/obrazovanie/pravo-na-obshchee-obrazovanie/pravo-na-doshkolnoe-obrazovanie/334-vidy-detskikh-sadov>

42. Пуфік. С. Скандинавський стиль в інтер'єрі: дизайн із нордичним характером. 2017. URL: <https://www.pufikhomes.com/ru/stili-interera/skandinavskiy-stil/#:~:text=%D0%A1%D0%BA%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B9%20%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BB%D1%8C%20E2%80%93%20%D1%8D%D1%82%D0%BE%20%D0%B4%D0%B8%D0%B7%D0%B0%D0%B9%D0%BD%20%D0%B2,%D1%81%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%B3%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%8C>

43. Рибауліна О. В. Розробка елементів благоустрою території дошкільного та молодшого шкільного відділення. Пояснювальна записка. 2010. С. 1-3. URL: <https://www.skachatreferat.ru/referaty/%D0%9F%D0%BE%D1%8F%D1%81%D0%BD%D0%B8%D1%82%D0%B5%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%D1%8F-%D0%97%D0%B0%D0%BF%D0%B8%D1%81%D0%BA%D0%B0-%D0%94%D0%B5%D1%82%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B9-%D0%A1%D0%B0%D0%B4/307630.html>

44. Розробка дизайну інтер'єру композиційного зонування для багатофункціонального простору на прикладі групи дитсадку. Пояснювальний текст. 2013. С. 1-2. URL: <https://www.skachatreferat.ru/referaty/%D0%A0%D0%B0%D0%B7%D1%80%D0%B0%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%BA%D0%B0-%D0%98%D0%BD%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%8C%D0%B5%D1%80%D0%B0->

[%D0%94%D0%B5%D1%82%D1%81%D0%BA%D0%BE%D0%B3%D0%BE-%D0%A1%D0%B0%D0%B4%D0%B0/66286120.html](#)

45. Серьожина Є.К. Історія появи дитячих садків. 2015. URL: <https://lubopitnie.ru/istoriya-poyavleniya-detskih-sadov/>

46. Скакун. В. Особливості будинків із газоблоку. 2018. URL: <https://dom.ria.com/articles/osobennosti-domov-iz-gazobloka-179613.html>

47. Скандинавський стиль в інтер'єрі та архітектурі. 2020. URL: <https://coolhouses.ru/article/skandinavskiy-stil-v-interere-i-arhitecture#:~:text=%D0%A1%D0%BA%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B9%20%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BB%D1%8C%20%D0%BD%D0%B0%D1%87%D0%B0%D0%BB%20%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B8%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%82%D1%8C%D1%81%D1%8F%20%D0%B2,%D1%86%D0%B0>

48. У дитячому садку дизайн: Дизайн-проекти для дитячих садків. 2012. URL: https://isaloni.ru/raznoe/v-detskom-sadu-dizajn-dizajn-proekty-dlya-detskih-sadov.html#%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B8%D0%B0%D0%BB%D1%8B,%D1%81%D0%BF%D0%BE%D1%81%D0%BE%D0%B1%D1%8B_%D0%BE%D1%82%D0%B4%D0%B5%D0%BB%D0%BA%D0%B8

49. Урусова А. Найнезвичайніші дитячі садки України. 2019. URL: <https://tvoymalysh.com.ua/children/learning/16333-samy-neochnye-detskie-sady-ukrainy.html>

50. Шпалери. Види та застосування. Плюси і мінуси. Особливості. 2021. URL: <https://tehpribory.ru/glavnaia/materialy/oboi.html>

51. Що таке гіпсокартон. 2016. URL: <https://remonstrukami.ru/material/chto-takoe-gipsokarton.html>

52. Що таке декоративна штукатурка. 2018. URL: <https://sanmarco-vernici.ru/blog/chto-takoe-dekorativnaja-shtukaturka/>

53. Як правильно вибрати будівельний матеріал и що це таке. 2013. URL: <http://remoo.ru/materialy/dvp-eh-to-chto-takoe>

54. Büyükpamukçu H. Design considerations in children bedroom furniture of preschool period with an analysis of today's Turkish children furniture market: Degree of master - Turkey, 2004.

55. Greenman, J. Caring spaces, Learning Places: Children's Environment That Work. Redmond, U.S.A.: Exchange Press Inc., 1988.

56. Heseltine, P. and J. Holborn. Playgrounds: The Planning and Construction of Play Environments. London: The Mitchell Pub. Co. Ltd., 1987.

57. Hye-R, J., Mi, Y., Dong-W, K., Nam-G, K., & Sung-W, C. (2009). Study on Physiological Responses to Colour Stimulation: Focused on user Centred Design Sensibility Engineering Design of Colour in the Proceeding of International Association of Societies of Design Research (IASDR 2009).

58. Insa Raymond. Why is kindergarten called kindergarten. 2019. URL: <https://www.canr.msu.edu/news/why-is-kindergarten-called-kindergarten>

59. Legget, S., et al. Planning Flexible Learning Spaces. New York: Mc. Graw -Hill Company, 1977.

60. Mark Dudek (1996), Kindergarten Architecture, United Kingdom, UK; E&FN Spon, an imprint of Chapman & Hall. 12. Moss P. (1993), „Environment”, Quality in Services for Young children- A discussion Paper, European commission Child Care Network, Thomas Coram Research Unit, 27-28 Woburn Square, London, p.11

61. Olds, A. R. “Designing Settings for Infants and Toddlers.” Spaces for Children: The Built Environment and Child Development. Ed. C. S. Weinstein and T. G. David. New York: Plenum Press, 1987. 14. Robertson, J. Interior Design with Children in Mind. Great Britain: Dragon's World, 1990. 15. Ruth L. (2000), Design standards for children environment, New York, Ny; Mc Graw-Hill

62. Ron Spreeuwenberg. Types of Preschool Programs. 2016. URL: <https://www.himama.com/blog/types-of-preschool-programs/>

Д О Д А Т К И